

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Helyen kívülről: Negyedévre 5 " "
 Földön: Negyedévre 12 " "
 Földön: Negyedévre 20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedés ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Két szép életpálya.

Simonffy Imre és Boczkó Sámuel.

— nov. 23.

Debrecen város történetében mindenkor kiváló szerepe volt a szeplőtlen polgárerénynek.

Midőn e nemes ősi város múltjának dicsőséges lapjait forgatjuk, örömben és gyászban, súlyos küzdelmek idején, ellenség dülása, tüzek pusztítása közben csodálattal látjuk Debrecen fiainak törhetlen hűségét, az önzetlen készség, a lelkes áldozatok, a munkában tűzálló szeretet magasztos példáit.

Amikor építeni, a köz javára oltárok lángjait szítani, a város anyagi és szellemi gyarapodását előmozdítani kell: a verejtéket kiertartó rajongással hullatók, az elméjük és családi vagyonuk kincseit megajánlók soraiban a legjelesebb polgárok tündökölnek.

És a multnak e ragyogó ha-

gyománya nem vezett ki a porladozókkal, hanem örökül maradt dicső apák nyomdokain járó érdemes fiakra s ma élők között is legbiztosabb alapja, talpköve Debrecen város boldogulásának.

Ime bizonyosság erre két kitünő férfi pályafutása, melynek diadalát most készül betetőzni az osztatlan hála koszorúja.

A város fejlődésének újabb történetében a legfényesebb lapokra el nem évülő tettekkel írta nevét ez a két férfi: *Simonffy Imre* királyi tanácsos, polgármester és *Boczkó Sámuel* a rendőrség főkapitánya.

Simonffy Imre őseitől örökölt nemes tulajdonságai a közpályán már a mult század közepétől kezdve egyre erősebb gyökeret vertek a város történetének áldott talajába.

Ha dicsérni kívánnám e polgárerényekben oly gazdag vezérembe-

rünk negyedszázados munkásságát: igaz érdemeit kisebbiteném. Hiszen cselekedeteit, működését a város nem egy intézménye, a közművelődési, társadalmi, gazdasági, szépirodalmi fejlődés nem egy bizonyítéka s a köz javára szentelt pálya dicsőségének teljessége magasztalja.

Hálátlanság lenne *Simonffy Imre* halhatatlan érdemeiből üres szóvirágokkal egy szikrányit is eltakarni.

Méltó munkatársa volt a város dicsőségére *Boczkó Sámuel*, aki tapintatával, szigorúságával, egyénisége dus javaival és tudása szerencsés érvényesítésével a debreceni rendőrséget a fővárosiasság fokára emelte, fejlesztette.

De nem csak itt, hanem a közügyek szolgálatában minden téren a kötelességtudás, a széles látókörü tevékenység, a hazafias buzgóság, a fenkölt gondolkodás oly erényeit fejtette ki, hogy a város polgár-

Vasárnapra.

A Szabadság olvasóinak írta *Petür.*

Elmém ezernyi baklövésivel megtanultam már, hogy e hitvány sártekén esupán az a halandó boldogul, aki földi vándorlása céljait földi röghöz köti.

Minél önzőbb a cél, annál könnyebben elérhető. Beóvakodni a tömegek élére nem lehet; ott legbiztosabban kap vezérhelyet a vakmerő üresség.

Mert az emberek egyáltalán ki nem állhatják, sőt gyűlölik és halálra üldözni készek azokat, akik magasan föléjük emelkednek.

Vezetőnek, szerencsésen élükre tülekedőnek szívesen látnak olyant, akiről bátran elgondolhatják, ki is mondhatják, hogy lám a számár hogy felkapott az ugorkafára, pedig egy cseppet sem különb a többinél, csak a szerencséje volt nagyobb!

De már az fáj nekik, ha a zsarnok egyéniség a fejükre nő.

Azt a kiválót, a kit lángelméje, fel-tünő tehetsége színre, alakra, egyéniségre külön választ az egyformán szürke tömegeből, a legjobb szívűek is készek marni, szűrni, vágni, poklok fenekére kívánni, ha nem éri szégyen, nem sujtja gond, nem hull sebeinek vére a köznapok porába.

Csak akit szánni lehet, ha rongyos vagy éheznek, ha bánatával jajgatva ténfereg vagy irgalom morzsáin él, annak boesátja meg az átlag embertárs, hogy égiekkel álmodik és elevente merészli többre becsülni a pere gyönyörénél az örökkévalóság gyötrelmeit.

A valódi egyenlőség köztársasága a szellemek közt van. Itt a falanszter-rend-szer az egyetlen törvény talán a világ kezdete óta.

Jaj a botránykozgatónak, aki egyéni felfuvalkodása szárnyait kibontva érez-tetni akarja, hogy az ő ajkáról ellebbent fuvalom derekabb dal a többinél!

Gyűjthet vagyont a rest, lengetheti hadak lobogóját a gyáva, papolhat, ör-

vényt láthat az ostoba, rang, tisztesség, hatalom, hir és kéjek kincseiben duskálhat a szemtelen pimasz: csak azt ne vegyék soha észre rajta, hogy homlokán az istenség csillagfénye rezg.

Ezért, ha a költő éhen hal, koldul a hős, részegen fetreng a bölcs és alamizsnára szorul a lelkiekben bővelkedő: a tömeg ezt mindég látja örömmel!

És ime én mostan, a mulandóság számára készülő ujságban, melynek hatása oly rövid életű, mint az izzó vason megsercenő hópihe, mégis azt hirdetem neked, ismeretlen olvasó, hogy az emberiség sorsa, jövője a megkövezett, keresztre feszített, vértanuságra ítélt, magasba törekvő elméken fordul meg.

És ha választanom lehetne az egyenlőségben való boldogulás meg az agyon-tiprottak isteni hivatása közt: lemondanék asszony szerelméről, gyermek áldásáról, köznap kenyeréről, ünnep öröme-ről, csak azt tudnám, hogy száz, kétszáz, ötszáz év mulva is élni fog, ami lelkemből dalba kiröppen.

Karácsonyi ajándéknak

a legkedvesebb egy életnagyságu **Platni Agnazell** vagy **Pastell** kép. Ilyen képek elő-
 o o o o állítására o o o o

legjobban és legolcsóbban **HARTH GUSZTAV** fényképész képes
 Piacz-u. 34. sz. a.

sága méltán fonhatja rá a babért: ez férfimunka volt!

Jól eső megnyugvás tötheti el mind a két jelesünk keblét, most a midőn fényes pályájuk magaslatáról visszapillantanak és mondván az Irással: bocsásd el uram a te szolgádat! — pihenni kívánnak.

Elvonulásukra nem csupán az alkonyat veti bucsuzó sugarait, hanem a teljes dicsőség, a betetőzött közpálya napfénye is sugárözönt áraszt.

Kishitőség.

A Szabadság számára írta: ifj. Rác Lajos.

Itt a tél. Sokan legfőlebb annyit éreznek a változástól, hogy a hideg ellen előkeresik melegebb, prémes ruháikat, kályháikban megduhhan a tűz és hogy az emberek összébb húzódnak egymáshoz, amit úgy mondunk: megpezsül a társadalmi élet és ezer élvét kínál, ezért oly kedves nekünk a tél. Ki törődik egyébbel is?

De én, ha jóleső meleget árasztva pattog a tűz, ha vidáman nézünk estebéd után a thea gőzébe, ha körülöttem tapsol a tele színház, vagy kipirult arcú párok keringőznek el mellettem a bálban, ha meleg kabátba burkolózva sietek végig az utcán — legvigabb gondolataim közt is úgy érzem néha, hogy fagyasztó hidegséggel csap felénk a mások nyomora.

És ahogy itten ülök asztalomnál, főntről kihajlik előttem egy rongyos koldus öreg, a festett kép szinte ingatja torz fejét. Elnézem sokáig, hiszen épen mementónak függesztettem oda, hogy el ne felejtsem a társadalom sebeit soha.

Már látom is ezeknek küzködő rettegését. A kik mennek a hónap, fagynak rongy avitt ruhákban, tüzelő nélkül és kenyér nélkül . . . Itt a tél.

Aztán látom a jótékonyosság erőfeszítéseit. Nyilnak népkonyhák, osztanak ingyen kenyeret, tejet, tüzelőt. De az ókori mese hidra-feje újra föltámad, ha irtják, ezer új tatóngó fejjel támad a tehetetlen nép ellen a köznyomor! Ez a mi jótékonyágunk nem is lesz a bajok orvossága, csak zsibbasztó szer, mely után fokozott erővel ujulnak ki azok. Folyton fog szaporodni azoknak száma, akik az élet követelményeinek önerejük-ből meg nem felelnek, maguk és család-

juk nyomora egyre súlyosabb terhe, nyüge, gátja lesz a haladásra hivatott társadalomnak! Távolságra legyen tőlem, hogy a szerencsétlenek vergődéseiben az utolsó szalmaszálat elvétessem, de azt egyenesen kimondom, hogy ez csak a kényszerítő szükségnek ideig-óráig tartó hatása, a bajt még fokozó eszköze. Más eszközök is kellene ide.

Ne legyünk többé kicsinyhitűek. Ne elégedjünk meg azzal, hogy a beteg társadalom ezernyi sebére itt-ott enyhítő balzsamot hintve, elfödjük azokat. Hanem vegyük föl a gyógyítást, a harcot a baj egésze, alapja ellen.

Tudjuk, hogy rajtunk és körülünk idegen minden holmink, hogy nyugat reánk ült iparával, kelet pedig nem szűnik zaklatni nyersterményeivel. Tudjuk, hogy szipolyoz, zsákmányol a külföldi tőke, hogy idegen vállalkozók révén százezer külföldi munkás jön be és él rajtunk. Tudjuk, hogy ezek miatt nagyüzemeink panganak, a kisüzemek emberei proletárságra jutnak, a munkások pedig özönnel mennek Amerikába, mert itthon nincs számukra munka és nincs számukra kenyér, azt pedig nem kívánhatjuk, hogy hazafiságból éhen vesszenek. Mi látjuk és tudjuk mindezt. De kishitűek vagyunk. Feljajdulunk olykor: pusztulunk, veszünk! De aztán ismét csak léhán és tunyán élünk tovább, megyünk ez átkozott lejtőn lefelé,

Ez a mi társadalmi nyomorunk legfő, bőseges kutforrása, mely ellen hiába küzdenek az ingyenkenyér, ingyen-aldottlelkű osztogatói, a nyomor e latináját feltartani erőik nem lehetnek képesek.

Hanem, ha egyszer, valahára öntudatra kelneik igazán és ledobva kishitőségünket, megteremtenők a rég epedett, még a mohácsi vész előtt elvesztett és azóta fel nem támadt öntudatos, önálló magyar gazdasági politikát, amely bátran, alku nélkül merész akarattal támadna az országunkat zsákmányoló külföldi ipar, kapzsi külföldi tőke és idegen munkaerő ellen, a mely erőteljesen védené minden érdek ellen a Szent István koronája országainak gazdasági érdekeit és visszahelyezni törekedne a magyar nemzeti termelést természetes jogaiba, akkor fellendülne a pangó magyar gazdasági élet, lüktetne nagyban és kicsinyben az eleven erő, akkor majd mindenki számára

lenne munka és lenne kenyér, nyomor nélkül eltűnne a mai kétségbeeséssel terjedő, pusztító köznyomor . . .

Miért is vagyunk mi kicsinyhitűek?

Novemberi levél.

Szabadság számára írta: Erdélyi Gyula.

Budapest, nov. 22.

November a könyvek hónapja. A karácsonyi könyvpiacot buzgón és szorgalmasan készítik elő a könyvkiadók. Nem sokára megjelennek a karácsonyi könyvhirdetések. Sok drága könyv. A boríték többet ér, mint a tartalom. A lapok pajtáskodva lármát ütnek a maguk embere mellett. Nagy hiánya ennek a könyvvásárnak, hogy a szegény ember alig vehet valamit gyermekének. Arra nem gondolnak, hogy olcsó és jó könyveket adjanak ki . . .

Elég baj.

Az új bor mellé nem árt a borkoresolya. Ilyen forma borkoresolya a zászló története, mit a Nemzeti Szövetség küldött Amerikába. A küldöttokről amerikai lap azt írta, hogy pénzébe kerültek az amerikai magyar egyesületek. Kiderült ugyan, hogy a híresztelésben sok a rágalom és ferdtetés, de le vonhtunk belőle egy tanúságot, nevezetesen azt, hogy Magyarország valóságosan egyesületekre van oszolva, melyek sokszor nem csinálnak semmit, csak elnököket, társelnököket, védnököket választva alkalmat keresnek az áldomásokra. A komoly célok nyugosznak . . . Nincs talán ország, melyben annyi elnök lenne, mint mi nálunk. Sok a generális, kevés a küzdő katona.

A legtöbb egyesület alszik és a melyik ébren van, ásit s nem csinál semmit. Szavakban durgazdagok vagyunk, tettekben szegények. Lelkesedés még talán csak a vidéken van; ezért alapítanak mindent a vidéki fiók egyesületekre.

A Vörös-kereszt egyesület mozog leg-többet. Békében készül a háborúra. Magánosok, községek ajánlkoznak folyvást beteg haresok ellátására. Itt a vezetőség buzgó és minden egyesületnek példája lehetne.

A tél pedig az egyesületek hónapja.

Mennyit tehetnének a beteg társadalomért, a nyomorért, irodalomért, szép művészetekért. Nagyon keveset tesznek. A politika elragadja a társadalmi működéstől a vezéreket . . . Sok tenni való van pedig nagyon. Egy művelt ember ambícióját a társadalom vezetése jobban kielégíthetné, mint a politikai szószátyárkodás.

A Lorántffy Zsuzsanna egyesület szintén azokhoz az egyesületekhez tartozik, melyek áldásosan működnek. Mű-

November 15-én kezdődik a Mélyen leszállított áruk.

Többek között:

Pongé és liberty, sima és mintázott, tiszta selyem . . . mtrje 70 krtól kezdve.

Taffetas és louisine, csikos és kockás, tiszta selyem . . . mtrje 80 krtól kezdve.

Mosóbársony . . . mtrje 50 krtól kezdve.

Minták vidékre készséggel küldetnek.

Szénásy, Hoffmann és Tsa

SELYEMÁRUHÁZA.

Budapest, IV., Bécsi-utca 4. sz.

nagy karácsonyi
OCCASIO-VÁSÁR

velt uri nők és urak keressik fel otthonában a szegényeket és vallásos áhitat gyakorlatokat tartanak és enyhítik a nyomort. Nincsen fontosabb teendőnk, mint az, hogy a vallásos nevelést erősítsük.

Erre hívja fel meggyéje közönségét Bácsvármegye alispánja is. Az ó-becsei szolgabíró a községi előljárókat szólítja fel, hogy vasárnapokra jó példát adjanak azzal, hogy a templomba járjanak.

November a közigazgatási évi jelentések hónapja. A mely közigazgatási jelentések napvilágra kerülnek, azokból az tűnik ki, hogy szaporodnak azok az alispánok és polgármesterek, kik észreveszik a társadalmat.

A szépirodalmi és tudományos társaságok évadja élénk. Érdekes és tanulságos felolvasásokban nincsen hiány, de a közönség nem tartja a műveltség élet-szükségnek. Soha nincsen zsúfolt terem. Ezek a felolvasások nyilvánosak ugyan, de nyilvánosság nélkül. A ki képes dívatot teremteni, annak kellene dívatba hozni a felolvasások látogatását.

Nálunk a dívatnak sincs igazi vezére. Nincs dívatkirályunk, nincs dívatkirálynék. A felolvasások látogatásán nem lehet különben feltűnni, ott a hallgatásnál egyéb szerep nem jut. A mai kor gyermeke pedig hallgatni nem szeret és nem tud. Azután itt pénzt sem lehet költeni. A mi pedig nem fölemelt helyekkel történik, az nem kapós. Feltűnés sem lehet. A felolvasók sem fess fenegyerekek. Olvasnának fel csak huszártisztek vagy báli előtáncosok, majd lenne, közönség.

No de talán majd segít ezen egy új egyesület, a *Leány-egyesület*, mely most alakult és bizonyára csak átmeneti egyesület lesz, mert senki sokáig leány nem akar lenni és hogy hatásos legyen, meg kell alakítani a *Menyecskék-klubját* és a legérdekesebbet az *Elváltnők kaszinóját*.

Az egész élet olyan unalmas tehát, a mint látszik, a milyennek némelyek November hónapot tartják. — Más-kor is unatkozunk, de Novemberben a hivatalos unatkozás járja. A kik találkoznak, mindnyájan azt sohajtják, hogy unalmas az élet és bámulják a ki unatkozni nem tud.

Tünődések.

Irta: Kun Béla.

(A jogászfisúság estéjén felolvasta a szerző.)

Én nem tudom, hol késik már az az idő,
Mikor a jók győzni fognak?
Hol a hajnal? Mikor jön el az országuk
Az igazi boldogoknak?

Ez a világ, a mi most van, tarka, fényes,
De öröme nem valódi,
S bizalom az emberekben annyit tesz ma:
Mint legtöbbször megcsalódní.

Ez a világ, a mi most van, kedves, bájos,
Az emberek ígéretnek,
De ha baj van, mint tolvajnak, ki ellillant,
Nyoma sincs az ígéretnek.

Az emberek így lopják meg szívünk mélyét,
Elég hozzá ma és holnap,
Ma bejutnak hizelegve s holnapra már
Fényes nappal kirabolnak.

Addig hívek s barátok, míg ügyelhetnek,
Hogy magukba kár ne essék
S mint utszérlől kit felszedtek: talált gyermek
Az igazi önzetlenség!

Hogy magunkat megtagadjuk más üdvéért,
Nincsen ahoz kedvünk, vágyunk,
Magunk körül járunk sokszor bolond-táncot,
Ebben áll a mi világunk.

Könyörülni tudunk, szoktunk, pár fillérel
Kivesszük a magunk részét,
De aztán mint tavaszi hó egy szellőre,
Ugy elolvad minden részvét.

Ez a világ, a mi most van, ki van festve,
Nem úgy mutat, a mint érez,
Olyan, mint egy cifra dáma, gyöngyruhát hord
S nem juthatunk a szívéhez!

Vagy talán még szíve sincsen, mit feleljek?
Hiszen annyi itt az árva,
Ki hasztalan vár, remélget s mondogatja,
Hogy megvirrad valahára...

Mit feleljek? Megszámlálni egy mély kútnak
Minden vizét, cseppjét könnyebb,
Mint azt tudni: mennyi hull el meg nem számlált
Le nem törült igaz könyvesepő!

Mit feleljek? Hiszen oly sok a nyomorgó,
Az üldözött, számkivetett,
Ki nem örül az életnek és csupán csak
Egy büne van: hogy született!

Mit feleljek? Hiszen kibén jobb érzés van,
Az is hallgat, tenni nem mer,
S nyirkos, zsúfolt földalatti pineék mélyén
Sir föl a hang: sok az ember!

Ma is vetnek és aratnak, — de egy kézzel
Áld az Isten, mással megver.
A mi terem buzakalász, mind kevés már,
Van éhező! sok az ember!

Mit feleljek? Ha mondanám, hogy nem így van,
S hozsánáznék gyöngy lantom,
Magam szólnék, hogy hazudtam, mikor a sok
Sáppadt arcot megpillantom!

Ha mondanám: több a boldog, mint a koldus
S nincs okunk a bús szavakra
S hallaná ezt a szenvedők milliója:
Fájdalmában kikacagna!

... S mégis, mégis, bár ez így van, nem hiszem el
Hogy így marad s mindig így lesz,
Hogy nem jutunk közelebb már soha többé
A Jósághoz és a Szívhez!

Mélyebb tenger, mondják, nincs az Óceánnál,
Én tagadom, azt mondom: van!
Sőt igazi, megmérhetlea tenger egy van:
Az emberszív, míg csak dobban!

Nincs oly tenger, melyben annyi salak volna,
Mint — ha rossz vér hajtja — benne,
De nincs tenger, melyben annyi drágagyöngy is
Mint a szívben teremhetne!

Ez a sok gyöngy lenn a mélyben felhozatlan
Mindörökre nem maradhat!
Jönni kell egy nagy, fenséges, messzezőgő,
Tengert rázó áramlatnak!

Lehet úgy jön, hogy megérzik az emberek
Jövetelét már előre,
Mikor még csak az ég alján kerekedik
Egy-egy bálványt összetörve!

Főleszmélnék, szívhez nyulnak majd maguktól
S megfordul a világ sorja,
Nem kell hozzá a nagy Isten nagy haragja,
Hogy a bűnöst elsodorja!

Más világ lesz, kisebb önzés, több szeretet,
Több kenyér a szenvedőnek,
S a csillagok mik leszálltak: öröm, áldás
A mennyboltra mind feljönnek!

Mindig fogynak, kevesbednek, meggyógyulnak,
Kik elhagyva felzokognak,
S megnő számuk, nagyobbodik birodalmuk
Az igazi boldogoknak!

S ha úgy lenne, hogy maguktól az emberek
Nem térének meg majd a Szívhez,
Ez az idő mégis eljön s a gonoszoknak
A végső perc mégis itt lesz!

Ha másképp nem, úgy fog jönni mennydörögve
Hullámhányó szélviharral
S az Itélet tűzparipán, villámszárnnyon
A vizeken végignyargal,

A mélységet fenekestül lakóival
Átfordítja, fölkararja,
A mi salak, mind lefordul, a gyöngy feljön
S zúg az égnek zivatarja,

Mig csak gazság, bűn s mi rossz van, szétzúzódik,
Mint megannyi rozszant esőnek,
Kik konokul benne ülnek elmerülnek,
Mint bűnhődők, átkozottak,

A Tisztítás nagy árvize addig terjed,
Mig mindenütt meghajolnak
S feltűnhetik majd keleten hajnalpirja
Az isteni szent mosolyának!

Ez az idő el fog jönni! Bizom benne,
Bár milliók kételkednek,
El fog jönni, a mint el kell jönni mindig
Tél után a kikeletnek!

El fog jönni! Fagy fölenged, kerge olvad
Évezredes jégburoknak,
El fog jönni! S az lesz csak a nagy virágzás,
Ha a szívek tavaszodnak!

Lehet, nem mi, az unokák késő korban
Érik majd meg, lehet ők sem,
De egyszer csak mégis eljön, bizom benne,
Mint az Istenben, erősen!

S ha a sirban nyugszunk, mégis boldogabbak
Leszünk, mint most a halottak,
Kik pihenni nem tudnak jól, mert felettük
Az emberek marakodnak.

Felettük majd nem lesz zúgás, vad testvérhare,
Leárad a tavasz-illat
S kihült porunk is megérzi, hogy idefenn
Béke van és rózsák nyilnak.

Ez az idő el fog jönni, bizom benne,
Bármily sok is a gyötrelmünk,
S ha más kétked, mi lantosok azért vagyunk,
Hogy bizunk és énekeljünk!

Mihalovits J. gyógyszertára a „Kigyóhoz“ Debeczen, Fötér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen szinmentes s kiváló jó hatású „Mollitergin“ arcz s kézbőr finomító szszipító szerét, mely folyadék amig ártalmatlanságára nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatásra nézve azokat jóvalfelülmulja. Hatása gyors s biztos. A szél kifújta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, s powder alá is igen ajánlható. Mint bőr-apoló szer páratlan! Egy üveg „Mollitergin“ ára 1 korona.

Irodalmi közhelyek.

— Szerkesztői üzet. —

Közhelynek (locus communis) az irodalmi nyelvben az általánosan használt gondolat kifejezési módokat, fordulatokat, hasonlatokat, vagy képeket nevezzük.

Mindjárt szolgálunk is egy pár közhelylyel:

Mint a tiszta égből lecsapó villám . . .
A toll remeg kezünkben, a mikor ezt leírjuk.

Már az ókorban ismerték . . .
Különös sulyt helyezett arra . . .
Nagyszabásu beszédet mondott.
Nemeskeblű honleány.
A közéletben nagy gyuananyag van felhalmozva.

A nép az adók alatt nyög.
Ruganyos léptekkel haladt föl a lépésön.

A színész jól kidomborította szerepét.
A peccsenyénél felállott az elnök . . .
Viharos tapssal fogadták, stb. stb.

Időnkint ezek a közhelyek, mint minden a világon, változnak. Némelyek kimennek a divatból, mivel nagyon elkopptak. Mások ismét divatba jönnek. Egy-egy tetszetős hasonlat, vagy szólás-mód megkapja az emberek figyelmét és fölkapják. Csakhamar mindenki azzal ír, vagy beszél. Így például pár év előtt minden szép hölgynek az arca *barackvirág-szín* volt. Majd ismét minden új dologra azt mondták, hogy ennek meg ennek a *jegyében született*. (Ez a hasonlat a régi csillagjósolásból van véve.) Majd megint minden dologra azt mondták, hogy *kipattant*. Aztán akármiről irtak, az *egész vonalon* végig röppent a híradás. És így tovább, hogy a legújabb közhelyről, a „rózsabimbó és a méh” nótájáról is megemlékezzünk, mely a boldogult emlékezetű Schneider Fáni, Dunári keringő, stb. helyére lépett. Mert a nótákban is vannak közhelyek.

Az irodalomban úgy áll a dolog, hogy mindezek fölötté megkönnyebbitik valaminek a gyors leírását. Némiképpen beletartoznak a szóvirágok szótárába; az újságírás kaptafájára csinált készletbe bár a gondolat kifejezések nagy nemzet, kincsének ezek a legértéktelebb drabjai. A kinek gyorsan és sokat kell írnia, annak nincsen ideje új gondolatfordulatokat, hasonlatokat és képeket kitalálni. Tehát a keze ügyébe eső közhelyeket használja föl, mivel biztos benne, hogy az olvasó így legkönnyebben megérti. Ez az oka, hogy a közhelyeket leginkább a sebtében irt tudósításokban lehet föl találni, bár igaz, hogy az önértetes hírlapíró ezekben is szívesen ad újat és szépet, ha csak van rá annyi ideje és képessége.

Ellenben a szorosabb értelemben vett irodalmi művekben a közhelyek vagy egyáltalán nem fordulnak elő vagy csak elvétve. A legszebb írásművet is elrutitja az, ha az író válogatás nélkül használja fel az elhasznált gondolatfordulatokat. Ellenben az érdektelen dolog is új erőt és bájt kap az író munkájában,

ha benne új gondolat kifejezések és hasonlatok vannak.

Itt azonban már ez a dolog az egyéni tehetség teremtőerejével függ össze, a miről már nem lehet csak úgy meztláb beszélni.

Annyi mindenesetre hatalmában van mindenkinek, hogy a közhelyeket megismerje és írás vagy beszéd közben elkerülje. Bár igaz, hogy ez nem könnyű munka, mivel a művelt élet levegője nemcsak dohányfüsttel, hanem közhelyekkel is tele van és az ember azokat akaratalanul is magába szívja.

Szókimondás.

Monopol forgalmi kalauz.

Ujabbán sokat tanácskozunk arról, hogyan lehetne az utazó idegeneket sip-pal, dobbal, budapesti világvárosiassággal, tátrai havassal, hortobágyi délibábal szép-hazánkba esalogatni.

Derék törekvés! Különösen, ha az a jelszava, hogy: minden Demosthenesnél szebben beszél a tett.

De már engedelmet kérek, az idegenek ide esalogatása csak nem azt jelent, hogy a kedvükért mondjunk le nemzeti önértetünkről és holmi értelmetlen utazási irodák izetlenkedése areul esaphassa nyelvünk jogait?

A külföldi mintára legutóbb a m. á. v. igazgatósága megengedte, hogy a vonatok fülkéiben és az étkező kocsikban egy *Hornyánszky Monopol* című *Forgalmi kalauz*-nak nevezett csinos füzetet szórjanak szét, melyet úgy látszik az idegenforgalmi és utazási vállalat részvénytársaság ad ki és terjeszt sok ezer példányban.

Eddig helyes! Miért lássunk mi vasutainkon csak csupa külföldi eféle füzeteket?

Jó gondolat hasonló esinnal kiállított füzetekben a magunk lovát diesérni.

Az ellen sem lehet kifogás, hogy a füzetben angol, francia és német szöveg is van. Csak az a kár, hogy angol és francia alig pár sornyi, ellenben német hűségesen éppen annyi, amennyi magyar.

De már az aztán gonosz vakmerőség, hogy a német szövegben *Budapest utcái német néven szerepelnek*; és a főváros jobb és balparti részét *Pest und Ofen*-nek csufolja a német.

Budapesten *német nyelvű utcanevek nincsenek*; *Pest und Ofent* emlegetni gyalázatosság. Az a külföldi, aki e füzet alapján a *Göttergassét* meg a *Schwuhrplatzot* keresi, holtáig tévelyeghet, mégse találja meg.

Mily csunya merészség tehát a fő-

város utcáit következetesen németre fordítani s német néven tálatni föl!

Ez ellen a jó izlésnek, a nemzeti önértetnek és az igazságnak nevében tiltakozni kell.

Igazán érthetetlen, hogyan kerülte el mindenek figyelmét, hogy ez a *Hornyánszky Monopol* című *forgalmi kalauz*, mig egyrészt *megettéveszti az idegent*, *meghamisítja a valóságot*, egyben vakmerően areul veri a főváros magyarságát.

Kérjük a m. á. v. igazgatóságát: vagy tiltsa meg e hazug füzetek terjesztését a vasuti kocsikban, vagy követelje, hogy Budapest utcái a füzetben nem létező német néven ne szerepeljenek.

Ágról-ágra.

A F k a l m i a p r ó s á g o k.

Jön? . . . Jömelek? . . .

(*Rettegi* színházigazgató. Kajászó-Szent-Péteresen, beszámolót tart a színházi bizottság előtt.)

Rettegi: Urraim! Az én áldozatkész-ségem fényesebb a napnál, sőt talán még a Salamon dinnyéjét is elhomályosítja. Nem sajnálom én urraim sem időt, sem fáradságot, sem pénzt: kitépem a lelkemet, a szívemet és oda teszem az isteni Thalia piskóta lábai elé. Im, hallják hát urraim legújabb szerződtetésem történetét és lássák meg, hogy minden század megszüli a maga nagy emberét. (Szerényen magára mutat.)

Színházi bizottság: Halljuk! Halljuk!

Rettegi: Először meghívtam az isteni Z. Bárdy Gabit. Huszonhatezerr, urraim! huszonhatezerr koronát tettem le asztalára . . .

Egy tag: És mikor jön?

Rettegi: Egyáltalában nem jön. Le van kötve, oda van láncolva ahhoz a rougyos oroszországi impresszárióhoz. Pfüj!

Egy tag: Hm!

Rettegi: Azután meghívtam Márkus Emiliát. Jelenleg ugyanis szükségem van egy koloratur primadonnára . . .

Egy tag: Hie?

Rettegi: . . . Márkus arnő ugyan nem koloratur, de aztán micsoda primadonna! . . . urraim micsoda primadonna! . . . Három hor-dár segítségével 120,000 koronát ontottam eléje, aranyban. Mit szólnak ahhoz urraim! . . . (Büszkén kiegyemesedik . . .)

Egy tag: Mikor jön?

Rettegi: Ő most nem jöhet. Születésekor fogadalmat tett az édes anyja, hogy leánya 82 esztendő koráig csak a Nemzeti Színház tagja lehet. Még várunk kell vele . . .

Egy tag: Hm! hm!

Rettegi: Na hanem ezután elmentem a spanyol regens királynőhöz. Echegaray ajánlotta. Igérttem neki 260,000,000 pezétát, egy pár fejelés csizmát s biztosítottam, hogy Shakspeare, Moliere és a többi klasszikusokban betéteket

TULHALMAZOTT RAKTÁR MIATT

Nagy ár leszállítás

ROZSA LAJOS

Női felöltő- és kalapáruházában
Debreczen, Kistemplom-bazár.

énekkelhet. Hisz az oly mindegy!... Könyve-
kig meg volt hatva. Nyakamba borult és...

Egy tag: Mikor jön?

Rettegi: Majd ha a Karliskát utolsó
szálig kipusztítja a korela. Addig követi Pichlert
és vigyáz Spanyolországra.

Egy tag: Hm! hm! hm!

Rettegi: Már a férfiaknál egészen
másként ment.

Egy tag: Brávó!

Rettegi: Talliani nunciust meghívtam
honvivantnak s megígértem neki, hogy a Gold-
stein Számit, mely most műsorom ütőkártyája,
átdolgozom katolikus szellemben. Azután fel-
szólítottam lord Kitchenert, aki pompásan fogja
betölteni majdan a naturburs szerepkörét. Csak
arra kért, hogy Krüger ne szerződtessenem. Ne-
hezen bár, de megígértem neki. Majd felkeres-
tem Tolsztojt, a gróf urat. A gróf ur azonban
oly súlyosan beteg, hogy csak segéd táncosnak
szerződtethettem, mit nagy örömmel vett s tisz-
teltette kartársát Cs. Nagy Jóskát. — Mindezek
nagy anyagi áldozatba kerültek. Tallianinak
megígértem, hogy elűzöm az olasz királyt.
Kitchenerek nemzeti ajándékul odaigértem a
Mars bolygó délkeleti részét. — gyönyörű darab
föld az uraim, még most is fáj a szívem
utána. — Tolsztoj gróf urnak megígértem, hogy
legújabb kötetéhez először írok. Hadd boldogul-
janak a kisebb emberek is!... Nem igaz?

Egy tag: Mikor jönnek?

Rettegi: Talliani nem jön, Kitchen-
er nem jöhet, Tolsztoj gróf ur pedig megvárja,
mig két kartársa beáll a társulatba.

Egyik tag: (könyezve) Mégis csak
áldozatkész, tevékeny ember ez a Rettegi!...
Brühühü!...

Másik tag: (gondolkozva) Hm! hm!
hm! hm!... (magában) szeretnék nyeríteni.

Rettegi: mosolyog... (magában) azt
hiszem sikerült beadni nekik a srótot...
(nyugodtan el)

— il.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 22.

A Nessi-ügy csak nem akar véget
érni. Még mindig sokan vannak felirat-
kozva és ha így tart a szélbali hangul-
lat, még hétfőn is elvitázhatnak felette.
Még tegnap erősen beszélgettek a pak-
tumról, de ma már hallgatott erről min-
denki.

Reich Aladár kezdte a Nessi vitát,
meglehetősen gyenge beszéddel, még
gyengébb hatással.

Hódossy Imrét, a volt nemzeti párt
nagytehetségű tagját annál nagyobb
figyelemmel hallgatta az egész ház. Be-
széde elején ugyan zavargott a szélső-
bal és közbeszólásokkal akarták meg-
akasztani, de önérletes kijelentéseivel
csakhamar esendet és figyelmet tudott
teremteni.

A szünet után Barabás Béla be-
szélt, a ki meglepetést keltett azzal a
kijelentésével, hogy egészen új igazsá-

got fedezett fel, mert ő meg a kisebbségi
véleményt sem fogadja el. Ezzel
aztán nagy érdeklődést biztosított ma-
gának.

A ma is zsufozott karzaton, Pálmay
Ilka megjelése keltett élénk feltűnést.
A diva férjével, egy elegáns karesu ur-
ral jelent meg a középső páholyban és
csakhamar látesötegek fordultak felé. A
képviselők aztán lassanként felszállingóz-
tak hozzá és olyan udvara támadt, akár
csak a szinfalak mögött.

Részletes tudósításunk itt követke-
zik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak:
Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács
László, báró Fejérváry Géza, Plósz
Sándor, Darányi Ignác és Cseh Ervin.

Elnök az ülést fél 11-kor nyitotta
meg.

Következett a napirend.

Nessi Pál ügye.

Reich Aladár szerint ezt az ügyet
nem a szenvedély, sem a dac szempont-
jából szabad bíráltni, mégkevésbé az in-
dulatok révén itélni abban. Elmondja,
hogy egy fürdőhelyen Szent István nap-
ján egy nagyobb, tiszték által álló társa-
ság a Gotterhaltét huzatta a cigányok-
kal, a jelen volt megyei urak erre Kö-
lesey himnuszt kezdték énekelni, a míg a
Gotterhaltét abba nem hagyták. És an-
nak ellenére, hogy a megyei urak kö-
zött két tartalékos tiszt is volt, akiket a
tiszték, sőt a tábornokok is ismertek,
mégsem jelentették fel őket és ellenük
beesületbirósági eljárást nem indítottak.
A különbség ezen és a mostani eset
között, az, hogy ott nem volt ország-
gyűlési képviselő, tehát nem volt poli-
tikai ok a boszura.

Fejérváry Géza honvédelmi minisz-
ter: Nem ez a különbség, hanem az,
hogy Kolozsvárt hivatalos ünnepség volt
és a fürdőn priváttársaság huzatta a
Gotterhaltét.

Reich: A kisebbségi vélemény el-
fogadását kéri. (Helyeslés a szélbalon.)

Hódossy Imre: T. Ház!

Barta Odön: Mit szól a kvótához?

Hódossy: Nem értem.

Barta Odön: Rosz ügy védelme!

Hódossy: Bizonyítsa be, hogy roszt!

Én be fogom bizonyítani, hogy a
mentelmi bizottság véleménye helyes!
(Élénk tetszés jobbról.)

Polczner Jenő: Hát a kvótát miért
emelte?

Hódossy: Én a kvótáról sem itt, sem
az ellenzéki padokon soha egy szót
semszólottam, senkinek sincs joga te-
hát engem kérdőre vonni azért. (Élénk
tetszés jobbról.) Nem törődöm az önk
közbeszólásaival és szenvedélyeskedésé-
vel. Én 33 éve vagyok a ház tagja és
soha sem beszéltem másként, mint most
fogok. Soha a kormány kedvében nem
járt soha meg nem félemlítették. (Zajos
helyeslés jobbról.) Mi a kérdés a jelen
ügyben? A függetlenségi-párt a nemzet
sérelemit pendítette meg. Bizonyos az,
hogy nálunk, ahol a nemzettel szemben bi-
zonyos tényezők még mindig különállók-
nak tartják magukat, valóban ügyelni kell
a nemzet szuverenitásának megóvására.
Csakhogy itt a jelen esetben nincs erről

szó, a függetlenségi párt úgy állította fel
a tételt, hogy a Gotterhaltét ki kell kü-
szöböltni a hadseregből és erre a mentel-
mi jogot használta fel. Ezt pedig össze-
téveszteni nem szabad és nem lehet. A
hadsereg fegyelmi ügyéről van a jelen
esetben szó és a hadsereg szelleme szem-
pontjából a fegyelem egyik legfontosabb
tényező. A hadsereget épen belső és külső
biztonságunk védelmére tartjuk fenn.

Bartha Miklós: Köszabadságunk
veszélyeztetésére.

Hódossy: Akkor volna veszélyez-
tetve a közzabadság, ha a fegyelem
nem volna meg a hadseregben. (Tetszés
jobbról.) Ezt a kérdést higgadtan kell
tárgyalni. Hivatkozik az 1792-iki ország-
gyűlésre, a melyről el lehet mondani,
hogy jogokat szerzett a nemzetnek és
jogait megvédte. Még is egy adott eset-
ben, a mely a maival majdnem teljesen
analog, mert egy főrendi tiszt gróf Fes-
tetich György mentelmi jogáról volt szó
és a karok és rendek egyhangulag ki-
mondták, hogy a hadsereg fegyelme és
fegyelmezettsége az állam egyik legfőbb
érdeke és nem is mondták ki a men-
telmi jog sérelmét.

Papp Zoltán: Az más volt. Az tény-
leges tiszt volt!

Olay Lajos: Tényleges tiszthez semmi
közünk!

Hódossy Imre azt vitatja, hogy a
tartalékos tiszttel szemben is csak akkor
lehet szó a mentelmi jog sérelméről, a
mikor mint képviselő jár el, valamely
beszédet mond, vagy mint képviselőházi
kiküldött, a parlament megbízásából jár
el. De mihelyt olyat tesz, a mely nem
képviselői állásából következik s amely-
lyel összeütközik a hadsereg fegyelmevel,
akkor mentelmi sérelemről szó sem le-
het. (Zaj a szélbalon.) A mentelmi bi-
zottság javaslatát elfogadja. (Helyeslés
jobbról.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Barabás Béla: Kölesey egyik védő-
beszédének kezdetével kezdi meg beszé-
dét, félve szólal meg, látva a nagy több-
séget, a mely már előre is állást foglalt
ebben az ügyben. Különösen félve szólal
meg, látván, hogy az egyetlen kormány-
párti képviselő, Kubinyi Géza, a ki az ő
álláspontjuk mellett foglalt állást, ma
letörölte nevét a szónokok táblájáról.
(Nagy zaj a szélbalon.)

Olay Lajos: Hát az önálló Ballagi
miért nem beszél. Talán leparancsolták?

Ballaghy: Ez ellen tiltakozom!

Barabás: Különösen sajnálja, hogy
Hódossy az igazság ellen szállott ma
gyenge szavakkal sikra. Ő magával Nessi-
vel nem törődik, sőt tovább megy, nem
is fogadja el a kisebbségi véleményt,
hanem azt hiszi, hogy megtalálta az
arany igazságot és arról egy általa be-
nyújtandó határozati javaslatban fog be-
számolni. Ezután az igazságügyminisz-
terrel polemizálva előre bocsájtja, hogy
itt nem egyes emberről van szó, hanem
a törvényhozás összességével és különö-
sen a törvényhozás és a nemzeti tekin-
télyről. Az igazságügyminiszterrel szem-
ben azt vitatja, hogy főrendiház bíró-
tagjait fegyelmi esetekben igenis ki kell
kérni. Tehát fegyelmi esetekben is helye
van a mentelmi eljárásnak. A jelen ügy
azon sarkallik, hogy Nessi Pált a kato-
nai becsületbiróság nem kérte ki, holott

FERENCZ JOZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert ke-
lemes és izütermészet
hashajtószer.

ki kellett volna kérnie még abban az esetben is, ha fegyelmi ügynek tekintik Nessi ügyét.

Barabás Béla bejelenti *Bakó* képviselő mentelmi ügyét, akinek mentelmi jogát a balatoni hajóstársaság megsértette.

Elnök: a bejelentést kiadja a mentelmi bizottságnak.

Barabás további beszédében kijelenti, hogy a Gotterhaltét, ezt a gyűlöletes, szentelen nótát, melynek hangjai mindig az aradi tizenhárom vértanu tragédiáját idézi fel emlékezetében, lelke mélyéből gyűlöli. A kolozsvári Mátyás-ünnepen a függetlenségi párt nagy tüntetésre készült, csak a véletlennek köszönhető, hogy a tüntetés nem vetett nagyobb hullámokat. Kijelenti, hogy bárhol, akár a király, akár helyettese jelenlétében játszik a Gotterhaltét, a függetlenségi tüntetni fognak ellene. (Zajos helyeslés a baloldalán.) Határozati javaslatot nyújt be, melyben a becsületügyi választmány ellen megtorlást kíván.

Hétfőn folytatják a vitát.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Városi közgyűlés a megyeházán.** Szerdán, november 26-án a város törvényhatósági bizottsága a vármegye vendége lesz: ott tartja a székület termében novemberi közgyűlését. Ez elé a nagy jelentőségű közgyűlés elé feszült érdeklődéssel néz a város polgársága. Mert ezen a közgyűlésen bontakozik ki a város jövője, a tisztújítás előkészítése: Jó jel és különös véletlen, hogy a város éppen egy közművelődési ügy támogatása következtében szorult ki a saját hajlékából. Ez a véletlen bizonyára csak megerősíti a városatyákat abban az eltökéltségükben, hogy a városi közművelődés előnyére mind a hét tanácsosi állást betöltik és így egész embert, külön tanácsost állítanak a közművelődési ügyek élére is. Továbbá minden valószínűség szerint ez a novemberi közgyűlés ragadtatja meg a kedvező alkalmat, hogy a visszavonulás útját az őszinte hála és elismerés virágaival hintse tele két kiváló főtisztviselő, az érdemekben gazdag polgármester és főkapitány számára. És az érdemek méltó, teljes díszű megjutalmazása egyuttal fényes példa, biztos utjelzés lesz a megválasztandó új utódok részére, akik e két férfiú dicsőségének ragyogásában és egész pályájuk megkoszorúsában láthatják: merre kell haladniuk, mit kell cselekedniük, hogy Debrecen városát majdan munkásságuk iránt a pálya végén hasonló lelkesedésre ihlessék.

× **Teljes tanácsülés.** Hétfőn e hó 24-én délelőtt *Simonffy* Imre kir. tanácsos, polgármester elnöklete alatt teljes tanács ülés lesz a városházán, melyen folytatólagosan a novemberi városi közgyűlés tárgysorozatát készítik elő.

× **A hetedik tanácsosi állás.** Debrecen város tanácsa tegnap délelőtt *Simonffy* Imre kir. tan. polgármester elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a tisztújításra vonatkozólag elhatározták, hogy a novemberi közgyűlésnek a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát ajánlják elfogadásra, a mely kimondta, hogy a közgyűlés hét tanácsnoki állást töltsön be.

× **Hová épül a lelencház?** Erre a kérdésre nagyon nehéz választ adni, mert az intéző körök sehogyan sem tudnak megállapodásra jutni ebben a dologban. A közgyűlés által a legalkalmasabb hely kijelölésére kiküldött bizottság ülést tartott ugyan tegnap *Komlóssy* Artur helyettes polgármester elnöklete alatt, de határozott javaslatot ez a bizottság sem tud adni arra nézve, hogy háová építsék a lelencházat, hanem négy olyan helyet ajánlanak, a melyek közül választhat a közgyűlés. Es pedig *első sorban* a régi vásárteret ajánlják; mint legalkalmasabbat, jöllehet a miniszter a közgyűlés ilyen értelmű határozatát nem hagyta jóvá. *Másodsorban* ajánlják a Hatvan-utca végén levő háromszögű területet, melyen a lóvasút épülete áll, *harmadsorban* *Horváth* István javaslatára a Csapó-utca végén, a Vilmos huszárok laktanyája mellett levő *Gombos-főle* telket és *negyedsorban* az ugyanezen a tájékon levő *Sz. Nagy Károly* főle telket mely a városé. *Komlóssy* Artur most is a nagyerdei terület mellett foglal álláspontot, de a bizottság ezt a telket nem javasolta a közgyűlésnek. A bizottsági ülésen jelen voltak *Burger* Péter dr., *Kenézy* Gyula dr., *Körner* Adolf, *Horváth* István, *Acél* Géza.

× **A jog- és pénzügyi bizottság** e hó 24-ik napján délután 3 órakor *Vecsey* Imre tb. főjegyző elnöklete alatt ülést tart, a melyen a *Kertész-egylet* számára használatul átengedett teleknek a város tulajdonába való visszavétele tárgyában határoznak, hogy ez az ügy teljesen elkészülve kerülhessen a közgyűlés elé!

× **A póttartalékosok behívása ellen.** Debrecen város tanácsa tegnapi ülésében elhatározta, hogy Budapest székesfőváros ösmert átiratát, melyben arra kéri a törvényhatóságokat, írjon fel a képviselőházhoz a póttartalékosoknak rendes 3 évi szolgálatra való behívása ellen, pártolólágg veszi tudomásul s hasonló szellemű felirattal való támogatását alánlja a közgyűlésnek.

× **A vármegyei házi és gyámpénztár megszűnése.** A m. kir. belügyminiszternek az 1902. évi III. t. cikknek megfelelően kiadott 117000 B. M. sz. körrendelete értelmében a vármegyei házi és gyámpénztárak 1903. január 1-én megszűnnek működni, ugyancsak megszűnnek a megyei számvevőségek is. A vármegyei házi és gyámpénztár által eddig teljesített be és kifizetéseket ezután a m. kir. adóhivatal, a megyei számvevőség dolgait pedig a kir. pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevőség fogja végezni.

Rásó Gyula alispán, királyi tanácsos tegnap szétküldött nyilvános hirdetésben figyelmezteti a közönséget; hogy az összes megyei járulékokat és hátralékokat,

a vármegyei alapokból és gyámpénztárból nyert kölcsönök törlesztéseit és kamatait 1903. január elsejétől a m. kir. adóhivatalnál fizesse be.

A debreceni kir. adóhivatal az átadás, illetve átvétel munkálataival lévén elfoglalva, január 1-től 15-ig, e napokon csak reggel 8 órától déli 12-ig áll a közönség rendelkezésére.

× **Vidéki városok póttadója.** Debrecen város polgársága nem fizeti a legnagyobb póttadót. Jóval előtte járnak súlyosabb póttadó terhükkel Arad, Szeged, Nagyvárád, Temesvár, Pécs. *Sopron* városa még éppen 67 százalék póttadót fizet esztendőre. Csak a nyolcvanezer lakosú *Szabadka* póttadója lesz kicsi, mindössze 14 százalék. És a boldog szabadkaiak még ezt is sokalják!

H I R E K.

N a p l ó.

Műkiállítás a városházán. — Nyitva mindennap délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnepon d. e. 9—12-ig.

Nov. 23. A gazdasági munkás és cselédpénztár ügyében értekezlet d. e. 11 órakor a városháza kis tanástermében.

Nov. 23. A jótékony négyelet választmányi ülése az árvaházban d. u. 3 órakor.

Nov. 24. Teljes tanácsülés d. e. 9 órakor, a városházán.

Nov. 24. A jog és pénzügyi bizottság ülése d. u. 3 órakor a városházán.

Nov. 24. A *Petőfi* dalkör ülése d. u. 6 órakor Csapó utca 35 szám alatt.

Nov. 26. A Hortobágy próbaöntözése tárgyában kiküldött bizottság ülése d. e. 11 órakor. (Kis terem)

Nov. 26. D. u. 3 ó. Városi rendes közgyűlés.

Nov. 30. A h. nánási vasut részvénytársaság gyűlése d. e. 9 órakor, a városházán.

Dec. 22. Városi tisztújító közgyűlés.

A szabadelvű párt törvényhatósági bizottsági tagjai ma vasárnap délelőtt 10 órakor a *Bika szálló cukrász-termében fontos városi ügyek és a november 26-iki közgyűlés előkészítése tárgyában értekezletet tartanak, melyre a párt városi közgyűlési t. tagjait ez uton is meghívja*

a pártelnökség.

Közművelődési palota Debrecenben.

Szabadság számára írta: **Csiky Lajos.**

— nov. 23.

Mint a képzőművészetek iránti fogékonyság tüzeinek első fellobbanása: mint új életmozzanat városunk művelődési történetében; mint a jó, igaz mellett a szép elvének is diadalmas felvonulása: úgy tűnik föl sokunk szemében az a képki-

Orosházi házikenyér sütőde. Sütőde: Piacz utca 79.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy sütődénket megnagyobbítva még több kemenczét állítuuk fel, a melyek jövő hét végén elkészülnek, a mikor a házhoz hordást is megkezdjük.

Fő elárusítás: *Simonffy*-utca 2. Városi bérháza, husáru csarnokkal szemben.

állítás, mely pár nappal ezelőtt nyílt meg a városháza nagytanácstermében.

Képkiallítás Debrecenben! Ebben a civis-városban! Debrecenben, mely lehet híres lakói nemes konzervatívizmusról, büszke önérzetességéről, puritán egyszerűségéről, tiszta jelleméről, de a melyre alig lehetne azt rá fogni, hogy a jó és az igaz mellett a szépért is valami nagyon tudott volna lelkesülni!

És most, ime, egy szép képkiallításban gyönyörködhetünk e város falain belül!

Hjah, az új idők sodró szele új magokat szór szét s napsugara új csirákat fakaszt. A haladásnak szekere elé hiába állítanál bármily magas korlátokat, nem tudod azt előretörő útjában megállítani.

A mi persze csakis így van jól.

Képkiallításunk a városháza nagytanácstermében talált otthonra. A legalkalmasabb helyen városunk valamennyi, ily célra számításba vehető helyiségei között, de a mely mindamellett igen távol áll attól, hogy jó és alkalmas legyen egy képkiallítás céljára.

Menjen el bárki is, akár nappal, akár este a kiállításra s első tekintetre észlelni fogja, hogy hány és hány kép nem érvényesülhet ott, tér, távlat hiányában! Mert a legtöbb kép szépségeit csak bizonyos távolságról, lehet, hogy csak egyetlenegy pontról élvezhetni; s ha nincs meg a kellő tér, ha annak a bizonyos pontnak helyén, hová állanunk kellene, valamely más test, például más kép, fal, vagy akármi áll: igazságtalanság történt azzal a művészszel, ki alkotó lelkét lehelte arra a vászonra, s az a lehellet feloszlik a táj nélkül való, életelen szürkeségben.

Hogy lehetne ezen segíteni?!

Egyelőre sehogysem, de a fenforgó baj alkalmat adhat az a felől való gondolkodásra, eszmecserére, hogy nagy szüksége volna Debrecen városának egy *közművelődési palotára*, mely lehetőleg egyesítene magában a város összes emberbaráti és művészeti tényezőit, a magasabb célu összes jótékonyági, humanitárius, művészi célokért létező egyesületeket, melyben, mint a maga otthonában tartana felolvasásokat, mondjuk a Csokonai-kör, a kisebb egyleteknek is megvolna saját helyiségek s melynek nagytermében például egy képkiallítás is nagyon szépen megtérne s hová elhelyeznők a mi mecenásunk, *Lőkövits* Arthur immár városunk muzeuma részére felajánlott pompás gyűjteményét is.

Társuljanak városunk vezető egyesületei, kaszinói, körei az eszme megbeszélésére, kivételére. Én láttam külföldön

lakásom idején több épületet, mely őket bár más területre, az egyházi élet mezejére hatólag, de körülbelül olyan intencióval állítottak föl, a minőre most itten célozok. Ha annak szükségét látnám fenforogni, hogy leírjak egy ilyen épületet s ismertessem az annak létesítéséhez szükséges anyagi erők formáit és forrásait: nem mulaszthatom el, hogy elmondjam azt is.

Most csak kipattantottam az eszmét, mely nem új, de határozott formában még alig lépett elő, most csak kivettem az eszmét a közvélemény piaczára.

Szóljanak hozzá a kik érdeklődnek.

* **Istentiszteletek.** Ma vasárnap az istentiszteletek az *ev. ref.* templomokban következő sorrendben tartják meg: a nagytemplomban *Jánossy Zoltán* *ev. ref.* lelkész, a kistemplomban *Harsányi Pál* *s. lelkész*, az újtemplomban *K. Tóth Kálmán* lelkész, az ispotály templomban *Mitrovics Gyula* lelkész, a csapókerti imaházban *Kovács János* népiskolai felügyelő.

A róm. katolikus templomban reggel 6 órakor *Nyári Ignác*, 7 órakor *Eberhart József* mond misét. 8 órakor szt. mise a főgimnázium részére. 9 órakor ünnepélyes nagy misét tart dr. *Wolafka Nándor* v. püspök nagy segédlettel, mely után ugyancsak dr. *Wolafka Nándor* jubiláris szent beszédet mond. — Háromnegyed 11-kor szent misét mond *Pák Emil*, melyen a *Svetits-zárda* növendékei és az elemi iskolák vesznek részt. Fél 12-kor *Szabó István* misézik. — Délután fél háromkor keresztény tanítást tart dr. *Wolafka Nándor* v. püspök. 3 órakor litánia, utána *Rózsafüzér*.

Az ágost. *ev.* templomban délelőtt 10 órakor az istentiszteletet *Materny Lajos* főesperes végzi.

A gör. kath. kápolnában reggel 6 órakor istentisztelet, délelőtt 9 órakor szt. mise. Délután fél háromkor keresztény tanítás, 3 órakor vécsernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

* **Rákosi Viktor Debrecenben.** *Rákosi* Viktor a kiválóan jeles író tegnap este Debrecenbe érkezett és ma délelőtt Hajdu-Hadházra utazott, a hol képviselői beszámolót tart.

* **A kiállítás közönsége.** A *debreceni műtárlatot* tegnap 221-en látogatták, tehát többen mint az első két napon, ami azt igazolja, hogy a tárlat iránt az érdeklődés egyre növekedik.

* **Személyi hír.** *Veesey Imre* t. b. főjeggyő két nap óta betegsége miatt kénytelen hivatalából távol maradni. De a jog és pénzügyi tanácsi hivatal ügyeit azért hazulról vezeti.

* **Szilágyi ereklyék Debrecenben.** *Lőkövits* Artur már régebben megvette magán-muzeuma számára *Szilágyi Dezső* elhunyt nagy államférfiunk hagyatékának egy részét. A muzeum azóta a debreceni műpártoló egyesület kezelésébe s a város tulajdonába ment át, így tehát

a tegnap Debrecenbe megérkezett *Szilágyi* ereklyéket egyenesen a városházán levő műtárlattal kiállított muzeum tárgyai hőzt helyezték el és azok a mai naptól kezdve már megtekinthetők. A hagyaték közt vannak *Szilágyi Dezső* diszoklevelei, melyek közül különösen szépek Debrecen város diszoklevele (1892) Pozsony város, Fiume diszoklevelei, az elhunyt pozsonyi országos képviselői mandátuma (1889). Ezen kívül a hagyaték számos egyleti disztagsági stb. oklevelet tartalmaz.

* **Elhunyt állategészségügyi felügyelő.** *Supniczai Szuppiny Odón*, a debreceni állategészségügyi felügyelői kerület főnöke életének 57. évében e hó 21-én elhunyt. Temetése ma délután lesz. Az elhunyt felügyelő halála általános nagy részvétet kellett.

* **A tél.** A földmivelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a beállott hideg következtében a Drávát és Szávát kivéve minden folyó megindult a jégzajlás, igen alacsony vízállások mellett. A Duna a mai napon Budapestnél 50 centiméternyi magasságban szintén zajlik s a zajlás a jelentések szerint tart egész Paksig. A Tisza részben zajlik, a jég pedig az éjjel megállt: Tisza-Ujlaknál, Tisza-Fürednél s csekély csuszamlás után ismét Szolnoknál. A Duna összes mellékfolyói igen lepadt viz mellett zajlanak s ha pár napig eltart a hideg, a jég az összes mellék folyókon megáll.

* **A debreceni Kossuth-szobor.** Debrecen városa százezer koronát szavazott meg Kossuth-szoborra. Még pályázatot sem hirdetett a mű megalkotására, egyik szegedi laptársunk mégis tudni véli, hogy a debreceni Kossuth-szobor megalkotója *Tóth András*. Leglább erre vall a következő hiradás.

Tóth András Szegeden. *Tóth András* a kiváló művész, a debreceni Kossuth szobor megalkotója, ma Szegeden tartózkodott, hogy *Róna József* Kossuth szobrát megtekinthesse. A művész innen Makóra utazott, a hol az ottani Kossuth-szobor elkészítésére vonatkozólag fog tárgyalni.

Tudtunkkal Debrecennek eddig még nincs Kossuth-szobra. De mindenesetre kívánatos, hogy a város a tisztújító közgyűlés után mielőbb intézkedjék a Kossuth-szobor művészi pályázatának meghirdetéséről.

* **Elmebeteg hirlapíró.** Részvételt értesülünk, hogy *Luby Sándor* hirlapíró, akit sok szép költemény vall szerzőjéül s a kin néhány hónap óta az elmebetegség tünetei jelentkeztek, a budapesti törvényszék jogerős ítélettel elmebaj miatt gondnokság alá helyezte.

* **Debrecen Rákóczi szobrára.** Debrecen tanácsa tegnap elhatározta, hogy a Kassán felállítandó Rákóczi Ferenc szobor javára 200 koronás adományt fog javasolni a közgyűlésnek.

Halmágyi Sámuel

női- és leány felöltők

egnagyobb áruházában,

Debrecen, Piacz-u. 47. sz.

Rendkívül olcsó árban lesznek elárusítva:

Női- és leány felöltők, valódi szörmeboák, kaszmantyuk, muffuk, szörme kalapok, sport sapkák, gyapju és selyem blouzok, zsuponok

óriási nagy választék.

* **A színész-korcsmáros.** Van Budapesten az ákácfa- és dohány-utca sarkán egy vendéglő: oda csődül mostanában a főváros minden írója, művésze, azinpadí, irodalmi, politikai és közéleti híressége. Ebben a vendéglőben ugyanis *Hatvani* Károly a korcsmáros és felesége *Csillag* Amália a korcsmárosné. — *Hatvani* elsőrendű színigazgató volt, *Csillag* Amália pedig énekesnő: aki a vidéken és a fővárosban is szép sikereket aratott. Most pedig korcsmát nyitottak mely vidám, eredeti, hangos tanyája Budapest egész bohém-világának. — Amit ugyanis senki sem tudott volna megselekedni, az ördögös módon (jó borral, magyaros ételekkel s a gazda sajátos humoru egyéniségével) sikerült a *Hatvani*-párnak: egy földel alá terelte a főváros összes irodalmi és művészeti hírességeit, Oda járnak a költők, a tudósok, a hírlapírók, és az összes budapesti színházak tagjai. *Jászai* Mari, *Márkus* Emilia, *Blaha* Lujza, *Csillag* Teréz, *Küry* Klára, *Somló*, *Ujházi*, *Hegedűs*, stb. egymás kezébe adják a kilincset s a nagy eset csodájára odatöndül a nevezetes emberek tábora, hogy lássa, hogyan férnek össze, akik eddig örökké marakodtak.

A Székely Bazár rendező bizottsága e hónap 23-án azaz ma délelőtt 10 órakor ülést tart, a melyre a bizottsági tagok szíves megjelenését kéri — az elnökség.

* **Ipartestületi közgyűlés.** December hó 7-én délelőtt 10 órakor az ipartestület rendkívüli közgyűlést fog tartani *Tóth* Kálmán ipartestületi elnök elnöklése alatt. Tárgy: miután az iparosok kereseti adójának 3 évre szóló kivétel elkészült, e kivétel alapján meg fogják állapítani a tagsági díjak összegének megfelelő hozzájárulási kulcsát, illetve az egyes iparosok tagsági díját.

* **Enek a nyomorúságról.** Nemes lelkű urasszony járt tegnap minálunk azzal a hiradással, mely egy szegény özvegy beteg leányának végtelen nyomorúságáról szól. Tizenhat éves a leány, súlyos beteg és se keresetük, se ruhájuk, se fűtő anyagra, de még orvosra is valójuk sincsen. Ebben a szívet tépő állapotban segítségért könyörögnek és az emberi irgalmasságban bizva remélik sorsuk jobbra fordulását. A szánakozók, a jószívűek a Szabadság szerkesztőségében megtudhatják annak a kegyes urasszonynak közelebbi címét, aki a siralmas nyomorúságban sínylő özvegy és beteg leánya felségítésére szánt adományokat átadja nekik.

* **Gyűlésező szocialisták.** Ma délután 2 órakor a helybeli socialdemokrata párt a helybeli *Gambrinus* vendéglőben gyűlést tart, a melyre a rendőrség *Fittler* Jenő és *Orosz* László r. fogalmazókat küldte ki. Érdekes, hogy éppen most érkezett meg a debreceni rendőrséghez *Szell* Kálmán belügyminiszter távirata, a melyben elrendeli, hogy *Szilágyi* Lajos ismert szocialista vezért, — aki a vizsgálat szerint nagyban készült a debreceni szocialista gyűlésre, ha tényleg Debrecenbe jönne a rendőrség nyomban tartóztassa le.

* **Hulla az országuton.** A közokórház mellett talált ismeretlen öreg zsidó hulláját tegnap lefényképezték a hullaházban s a fényképét bárki megtekintheti a rendőrség bünygyi-osztályánál. A hullát ugyanis a debreceni izr. szentegylet ma eltemetteti. Az ismeretlen halotról köröző-levelet vetek fel, a melyet a debreceni rendőrség az összes rendőrségeknek megküldött.

* **Anyakönyvi hírek.** Az elmúlt héten születési esetet bejelentettek 44 et, e közül 18 fiu, 26 leány. Meghaltak összesen 32-en. A tegnapi napon bejelentett halálesetek: *Sarkady* Nagy Lajos ev. ref. 45 éves, *Szuppiny* Ödön róm. kath. 57 éves, *Vaniczkó* János róm. kath. 14 hónapos, *Szabó* Lajos ev. ref. 80 éves, *Koroknay* Józsefné ev. ref. 46 éves, *Horváth* Amália ev. ref. 21 hónapos; *Gáspár* Albert róm. kath. 2 éves.

Eljegyzések: *Albert* György kisbirtokos — özv. *Horváth* Sándorné *Csapó* Erzsébet, *Fekete* József téglaletető — *Kozma* Róza, *Molnár* István kerékgyártó — *Szabó* Zsuzsanna, *Szabó* Feren kőműves segéd — *László* Eszter, *Szilvási* János bolti szolga — *Sas* Juliánna, *Szabó* István kőműves segéd — *Szilasi* Lidia, *Orosz* András számadó kondás — *Katonka* Juliánna, *Monoki* István kőműves segéd — *Szebeni* Juliánna, *Nagy* Gábor napszámos — *Nagy* Zsuzsanna, *Balogh* Ferenc kocsis — *Fazekas* Juliánna, *Varga* Lajos őrmester — *Némethy* Juliánna, *Weisz* Lázár talmudista — *Rozzenfeld* Sarolta, *altenstadti* báró *Schvaben* *Durneisz* Gyula — *Reviczky* Melanie, *Szabó* János báró — *Dér* Erzsébet, *Karabélyos* Zoltán könyvnyomdás — *Póhl* Irma, *Földvári* Farkas bérlő — *Maller* Margit, *Király* József eszmadia segéd — *Pusztai* Zsuzsanna, dr. *Székely* Farkas táblai tanács jegyző — *Mészáros* Irén, *Engi* Márton napszámos — *Kiss* Juliánna, *Horváth* Gyula zenész — *Kálló* Zsuzsanna, *Szabó* Gyula máv. gépkovács — *Kozempe* Erzsébet, *Schwartz* Béla főpincér — *Markbreiter* Sarolta, *Bereczki* Gábor napszámos — *Nagy* Juliánna.

Házasságot kötöttek: *Citrom* Béla — *Rozzenveig* Máriával, *Rácz* Szabó Sándor — *Nagy* Eszterrel, *Karácson* Imre — *Paulai* Bertával, *Kolozsári* Péter — *Kiss* Juliánával, *Balázs* Zsigmond — *Jobbágy* Erzsébettel, *Tóth* János — *Pintér* Annával, *Szécsi* János — *Kovács* Eszterrel, *Patkós* János — *Bányai* Eszterrel, *Czizj* Lajos — *Tokaji* Juliánával, *Fodor* János — *Kun* Eszterrel, *Ferency* Sándor — *Antal* Erzsébettel, *Pap* András — *Mogyoróssy* Eszterrel, *Nagy* Sándor — *Balogh* Erzsébettel, *Molnár* István — *Burai* Juliánával, *Szabó* Mihály — *Várad* Rózával, *Dr.* *Nagy* Sándor — *Papp* Máriával, *Fett* Oszkár — *Brunner* Rózával, *Krauz* Károlly — *Nics* Juliánával.

* **Bosszúból gyujtogató gyermekek.** *Lázár* István h. dorogi lakos kunyhóját ismeretlen tettesek felgyújtották, s az porig leégett. A csendőrség kinyomozta a gyujtogatókat *Kocsis* János 12 és *Cs. Kocsis* Mihály 13 éves gyermekek személyében, kik beismerték bűnüket, azt adva elő tettük magyarázatául, hogy *Lázár* Istvánnak 14 éves *Mihály* nevű fia több ízben megkergette és megverte őket, — ezért akartak bosszút állani a kunyhó felgyújtásával.

* **Ipartestületi előljárási ülés.** A november havi előljárási ülést e hónap 27-én délután 4 órakor tartja meg az ipartestület a saját helyiségében *Tóth* Kálmán elnöklése alatt.

* **Tüzek.** *Hajdu-Dorogon* *Fekete* Lászlónak udvarán leégett egy szalmakazal. A vizsgálat folyamán kiderült a tűz keletkezésének oka, — ugyanis *Fekete* László sógorasszonya *Fekete* Antalné még tüzes perjét öntött ki a szalmakazal mellé, s a szélről felgerjesztve a pislogó parázs meggyújtotta a szalmakazalt, mely porig leégett. — *Nádudvaron* *Pataki* András szalma boglyája gyulladt ki és égett le. A tűz oka ugyanaz mi fentebb, *Pataki* András nevelt leánya *Hajnal* *Borbála* tüzes perjét dobott ki a boglya mellé, ebből keletkezett a veszedelem. Biztosítva egyik kazal sem volt, a csendőrség mindkét esetet bejelentette a járásbírósnak.

* **Vigyázatlanság áldozata.** *Halmi* Péter tanyai lakos kis fia mellé kivitte játszani *Nagy* János gazdának 4 éves kis fiát. A gyerekek játék közben megfáztak, mire *Halmi* Péter tüzet rakott, hogy a gyerekek fölmelegedjenek mellette. Egy vigyázatlan mozdulatnál a 4 éves *Nagy* István ruhája meggyulladt s a kis fiu annyira összeégett, hogy sebeibe megkint a tanyán meghalt. — A szerencsétlen szülők kis gyermeküknek csak holttestét találhatták már, s kétségbeesésükben feljelentették *Halmi* Pétert gondatlanságáért. A csendőrségen történt kihallgatása alkalmával *Halmi* nem tudta igazolni, hogy kellő elővigyázatot teljesített volna a ügymekek közül, s kihallgatása alkalmával úgy nyilatkozott: hogy sincs semmim, veszek én is egy kötelet, s szépen elmegyek a kis gyerek után a kihallgatás alajján *Halmay* Qétert gondatlanságból okozott emberölésért letartóztatta a csendőrség, s már át is adta a debreceni kir. ügyészségnek.

* **Tíz zsák kukorica.** *Szabó* Péter tedei tanyai lakostól a vele egy gazdaságban lakó *Bata* Imre szép csendesen ellopkodott 10 zsák kukoricát. Az utolsó részlet elszállításánál azonban rajta csiptek *Bata* Imrét. Tettét a csendőrség előtt beismerte, feljelentették a kir. ügyészséghez.

x **Az út a pokolba** jó szándékokkal, van kövezve. Mily sokszor felteszi az ember valamely szándékát, melynek beváltása egyre késik és csak mikor már a tönk szélén áll, bánja meg borzasztó könnyelműségét, akaraterjének hiányát. „Legközelebb tesztek ellene valamit!” szölt egy fiatal ember barátainak unszolására, ki már hat hét óta makacs köhögéssel vesződött, de ígéréteinek beváltásáért egyre halogata. Egyszer aztán csak elmaradt a törzsasztaltól és a mint barátai később értesültek, egy tüdővész-szanatoriumban feküdt. Így járhatnak mindazok kik a légzőszervek hurtaival, torokbántalmakkal, asthama, légzési nehézségek tüdőcsucs-affectiók, mellszorulások, tüdőhurut, rekedtség, vérköpés stb.-vel nemtörődnek. Pedig milyen könnyen lehet ezen esetekben gyógyulást találni: Csak a világhírű „Pectorát” kell használni, melynél jobb szer nem létezik.

A ki a valódi „Pectorát” akar hoztatni, forduljon közvetlen a *Diana*-gyógyszertárhoz, Budapest, *Károly*-körút 5, ki azt 2 koronás csomagokban szétküldi.

x **A gyermekek** legjobb erősítő-és tápszeréül a *Zoltán*-féle csukamáj olaj ajánlható melynek rendszeres használata által a gyermekek kóros behatásokkal szemben ellentállóképességnek lesznek. A *Zoltán*-féle csukamájolaj teljesen szag és íz nélküli, tápereje nagy könnyen emészthető s úgy felnőttek, mint gyermekek szívesen veszi be. Üvegje 2 korona a gyógytárakban.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Az ev. ref. konvent gyűlése. E hónap 25-én a ref. konvent Budapesten gyűlést tart. Ez a konvent tisztán csak mint a zsinat előkészítő bizottság fog tárgyalni és az általa kiküldött albizottságoknak munkálatait veszi fel, hogy azokat összegezve az egyházi törvények újabb tervezetét egyöntetűvé téve véleményezéssel végeztethesse az egyházkerületeknek. Az albizottságok közül az egyházalkotmányi, lelkesztési törvényhozási és iskolai albizottságok már elvégezték munkálataikat, csak az ötödik, az egyházi adózások óriási anyagával foglalkozó albizottság nincs még készen s így csak később fogja jelentését be-terjeszteni a konventhez. A konventnek tisztántuli egyházkerületi tagjai, Kiss Aron ev. ref. püspök, gróf Degenfeld József, Széll Kálmán, Sass Béla, Dávidházy János, Zsigmond Sándor, gróf Tisza István, Horthy István, Lengyel Imre és Dóczy Imre ma és holnap utaznak fel Budapestre.

Egyházi adóügyi ülés. Tegnap délután 3 órakor az adóügyi kérvényeket bíráló bizottság ülést tartott az egyházépület tanácstermében, melyen Nagy László ref. egyházi számvevő előadása alapján az egyházi adózás tárgyában beérkezett kérvényeket intézték el.

EGYLET.

A Petőfi-dalkör e hó 24-én, hétfőn d. u. 6 órakor a dalkör helyiségében (Csapó-utca 35.) Komlóssy Arthur elnöke alatt választmányi ülést tart. Tárgyak: 1. Rendkívüli közgyűlés napjának kitűzése, az I-ső alelnök választása tárgyában. 2. Dalestély napjának meghatározása. 3. Hárszabályok kinyomtatása és más folyó ügyek.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Nov. 24. hétfőn; *Ninó*, énekes bohózat.
Nov. 25. kedden; *Ninó*, énekes bohózat.
Nov. 26. szombán *A svihákok*; daljáték.
Nov. 27. esütörtökön *Csokon szerzett völgény* énekes bohózat.
Nov. 28. pénteken *Két örömnapp*, bohózat.
Nov. 29. szombaton *Két örömnapp*, bohózat.
Nov. 30. vasárnap délután *Ádám és Éva*, daljáték, este *A rezervisták*, énekes bohózat.
Dec. 1. hétfőn *Csongor és Tinie*, regés színdarab. *Vörösmarty* születésének évfordulójára.

— **(A vidéki színházak segítése.)** Ismeretes dolog, hogy a debreceni színházi bizottság a városi színházat házi kezelésbe óhajtja venni s erről az életrevaló okos tervről már el is készült a kiküldött bizottság felette értékes javaslata. Nem tudom, mikor dönt ebben az ügyben a színházi bizottság; de a város törvényhatósági bizottságnak elhatározására döntő befolyással lehet az a híradás, mely illetékes forrásból azt jelenti, hogy a belügyminisztérium színeszeti ügyeinek vezetője Bezerédj Viktor miniszteri tanácsos nagyszabású terve szerint a száz ezer korona évi segítséget ezentul nem a színeszgatók közt fogják szétosztani, hanem a színházak művészi fejlesztésére s általában a vidéki színeszet javára fordítják. Ugyanis e százezer koronából mely 2-3-év alatt kétezer ko-

ronára fog emelkedni, jeles hazai és külföldi színműveket, daljátékokat és dalműveket vásárolnak, melyeket aztán minden jogdíj nélkül ingyen adnak az összes vidéki színházaknak. Továbbá ebből a pénzből fogják fedezni a kerületekbe osztott szintársulatok utazási költségeit. Szóval a színeszet érdekeit mozdítja elő a kormány s nem a színeszgatók kapnak segítséget. E szerint böles és hasznos dolog lesz Debrecenben a városi színház házi kezelésbe vétele. Mert ez a vállalkozás eddig is mérhetetlen előnyökkel, anyagi, erkölcsi és művészi jelentőséggel járt volna; a belügyminisztérium tervének megvalósításával pedig egyszerűen pazarlás, könnyelműség lenne a házi kezelésről lemondani. Debrecen városa a műsor újdonságait nagyrészt ingyen kapja majd meg és ezzel a vállalkozás pénzügyi részének mérlege a biztos jövedelmezőséget állapítja meg.

— **(Makó Lajos mint diplomata.)** A színház hivatalos jelentése arról ad hírt, hogy a *Ninó* című énekes bohózatban Makó igazgató eljátsza egyik régi jó szerepét, a *diplomata*t. Igazán örvendünk, hogy Makó igazgatót egészen új oldalról mint sima, tapintatos, hajlékony diplomatát lesz alkalmunk megismerni.

— **(Farsangol a színház.)** Az emberek egymást előzgetik. Ugyanezt cselekszik a színházak, Teszem a vidéken már a kisebbrendű színházcskák is megelőzték Debrecen *A föld*, a *Halálos csend* és más új darabok bemutatásával. Viszont a debreceni színház az egész világot megelőzi a farsangolással. Nap-tár szerint 1903. január 6-án kezdődik a farsang; de tessék egy pillantást vetni az e heti műsorra: ezen már itt a farsang! *Egyetlen komoly mű sem kerül színre ezen a héten.* Shaksperet, Bánkbánt, az értékes színműveket zsufolt házak élvezték; a változatosság elve is azt kíváná, hogy legalább egy vagy két este becses alkotásnak is jusson hely. De a színházi műsor farsangot ül, bobóc-sapkát csörget. Hét estéből négyet énekes bohózat, kettőt bohózat, egyet daljáték foglalt el.

— **(Ujházi Debrecenben.)** Ma este valódi, nemes műélvezetben lesz része a közönségnek: *Ujházi Ede*, aki egyetlen vendégjátékra jött le, eljátsza Pedro Crespót, a zalameai bírót, Calderon remekművében. A debreceni közönség bizonyára zsufolt házban fogja a művészt ünnepelni.

— **(Készülődés új színdarabokra.)** Echegaray *Halálos csönd* című új színművéből a színpadon tegnap tartották a rendező próbát. A darabot Makó igazgató rendezte. Hír szerint előkészültre kitűzték *A föld*, *Niobe* és *Lizelot* című új műveket is.

TÁVIRATOK.

A király állapota.

Bécs, november 22. (Saját tudósítónk távirata.) A király jobban van. Délután rövid sétát tett a schönbrunni parkban.

Szerbia forradalom előtt.

Berlin, november 22. (Saját tudósítónk távirata.) A Berliner Tagblatt bécsi levelezője állítólag a leg-hitelesebb forrásból azt jelenti, hogy Szerbiában a forradalom kitörésétől tartanak. Ezt pedig az osztrák-magyar monarchia nem fogja tétlenül nézni.

Virchow szobra.

London, nov. 22. (Saját tudósítónk távirata.) Az angol orvosi kar képviselői gyűlést tartottak és egyhangulag elhatározták, hogy gyűjtést indítanak Virchow tanár berlini szobrára. Leicester lord közölte, hogy eddig az angol tudományos intézetek részéről már mintegy száz képviselő jelentkezett, akik a tervezett Virchow-ünnepségben részt akarnak venni.

Követségi változások.

Bécs, nov. 22. (Saját tudósítónk távirata.) A N. F. r. P. r. diplomáciai körökből arról értesül, hogy Clary-Aldringen gróf drezdai osztrák-magyar követet brüsszeli követnek szemelték ki. Drezdában pedig utódja lászlófalvai Vélies Lajos kairói főkonzul lesz.

Krupp ágyógyáros meghalt.

Berlin, november 22. (Saját tudósítónk távirata.) Krupp Frigyes Alfréd ágyógyáros nyaralójában agyszélülés következtében meghalt. — Krupp egyetlen fia volt az 1887-ben elhalt Krupp Alfrédnak, a ki a világ legnagyobb acélöntő intézetét alapította. Összesen 25,301 munkás dolgozik a gyárban és kohóiban. Csak szén naponként 2410 tonnát fogyaszt. Krupp Frigyes Alfréd született 1854. febr. 14-én, titkos keresk. tanácsos volt és 1893 óta a birodalmi gyűlés s az államtanács tagja.

Gabonatözsde.

Budapest, november 21. (Saját tudósítónk távirata.) (Déli zárlat.) Buzakinát mérsekelt, vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 18,000 métermázsa került forgalomba tartott áron. Egyéb gabona-nemek változatlanok. Idő: hideg.

Buza októberre	0.00—00.
" áprilisra	6.63—64.
Gabona áprilisra	0.00—00.
" októberre	6.62—63.
Zab	6.38—41.
Tengeri májusra	5.80—81.
Repce	11.95—12.05.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Két halálos ítélet.** A kuria, — mint tudósítónk jelenti, e héten két halálos ítéletet fog felülbírálni. A A fehértemplomi esküdbíróság verdiktjére hozott ítéletet, mely szerint Ignea Mihály, Aelega Mihály kustélyi lakosokat a törvényszék gyilkosság és rablás miatt halálra ítélte. Az ítélet ellen ugyanis a védők semiségi panaszt jelentettek be.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Irta: *Kudnyánszky Gyula.*

Folytatás

22.

Együtt vacsoráltak, vaesora után pedig fölmentek a megyei bálba. Itt Strahl Ede meglátta Pándy Ilonát és rögtön beleszeretett.

— Te spéci, ki az a remek leányka? Ismered?

— Ismerem. Pándy Ilona.

— Kérlek, mutass be neki.

— Szívesen.

Odavezette Ilonához.

— Ilona nagysád, engedje, hogy bemutatassam kegyednek Strahl Ede mérnök urat.

— Strahl Ede mérnök! Pándy Ilona nagyon hidegen biccentet egyet a bodros fejcskéjével. Mit keres egy közönséges mérnök egy Pándy-leány körül?

Szalaci, mikor elvégezte tisztét, kissé félre vonult. Azt hitte, hogy barátja táncolni akar Ilonával. Ilona szintén ezt gondolta és karját az uj ismerős felé nyújtva kissé erőltetett nyájjassággal mondá:

— Most éppen van egy szabad tourom.

— Oh kérem én sohasem táncolok. Talán nem is tudnék táncolni.

Iloná nagy szemeket meresztett a furcsa emberre s felvont szemöldöke azt látszott kifejezni, hogy hát akkor mit akar?

Strahl Ede ugylátszik megértette a szemöldök nyelvet, mert arról kezdett beszélni, hogy mit akar.

— Kegyed nagyon tetszik nekem kisasszony.

— Ah!

— Van a kisasszonynak mamája?

— Igen.

— És atyja?

— Az is.

— Itt vannak a bálon?

— Itt.

— Akkor lesz szíves nekik bemutatni és megengedi, hogy megkérjem tőlük a kezét. Szabad?

Ilona majdnem megdermedt a bámulástól és a felháborodástól. Minő vakmerőség! Egy mérnök a megismerkedés után tíz perceel merészli megkérni az ő kezét. — Rendre akarta utasítani ezért az illetlenségért. De azután mást gondolt. Meg kell ezt a merész németet nyíltan szégyenitenie. Még pedig otthon, minél több tanu jelenlétében. Majd összeszűkíti erre a kacagtató jelenetre a Pándy kisasszonyok összes udvarlóját, hadd vegye át a Ritter von Strahl nyilvánosan a kosarat!

Ezzel a gonosz szándékkal Ilona bemutatatta a németet a mamának. Egy alkalmas pillanatban aztán kellő vihogás közt megsugta a titkot a lányoknak is, a mamának is. Pándyné belement a tréfába minélfogva ártatlan arccal, miúta semmit sem sejtene, meghitta a mérnököt másnapra a pándi kastélyba.

Strahl Ede a tüzesvérű mérnök úgy elmerült a társaságba, hogy barátjáról egészen megfeledkezett. Az egész éjszakát a Pándy kisasszonyok társaságában töltötte. Ilona mindjárt beavatta néhány gavallérját a másnapi felültetés tervébe és pazarul kacérkodni kezdett a jámbor mérnökkel. Ez egészen megittasodva, szerelmi mámor rózsás felhőin ringatózva, hagyta el a báltermet. Egész éjjel nem

aludt, — behunyt szemmel álmódzott a szép Ilonáról. Így aztán természetesen nem is kereste föl Szalacsit, nem is szólt neki semmit, hanem másnap a kitűzött órában, délután négy és öt óra közt rendelt egy bérkocsit és kihajtott Pándra,

(Folyt. köv.)

Rosenthal malomban megnyitott az OLAJMALOM.

Készíti tökmagból, napraforgó repce és kenderből a

legjobb olajat.

Az őrlő malomban sima, szitált és pille őrlést, tengeri és árpa darálást a legjutányosabb árban gyorsan elkészítve.

Olajmagvakat a legnagyobb napi áron vásárolk. Tisztelettel

Rosenthal Dániel.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma vasárnap, november 23-án két előadás. Délután 3 órakor félhelyárakkal, bérletszűnetben.

A regi szerető.

népszínmű.

Este 7 és fél órakor rendes helyárakkal bérletszűnetben

Ujházi Ede ur vendégfelleléptéül.

Zalameai bíró

Színmű 5 felvonásban.

Személyek:

II. Fülöp, spanyol király	—	Márton Miklós
Don Lope, andriai hadvezér	—	Sebestyén Géza
Don Alvaró, kapitány	—	Klenovics György
Paolo, őrmester	—	Farkas Béla
Chispa, markotányosné	—	K. Hegyi Lili
Rebolledo, katona	—	Virágháti Lajos
Pedro Crespó, öreg paraszt	—	Ujházi Ede m. v.
Inan, fia	—	Palágyi Lajos
Izabella, leánya	—	Menszáros Margit
Inez, —	—	Püspöky Rózsi

Holnap hétfőn, november 24-én

Ripp Van Winkle.

daljáték.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhöges, rekedtség és ényájkasodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI., Váci körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csak kamar meggyógyított.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil Sziloz Ferencz, Tóth Béla gyógyszer-tárában.

Legmagasabb helyről kitüntetve 1890-ben. — II. Vilmos német császár által kitüntetve 1901-ben. — Ezredéves kiálltáson: Allami ezüst érem.

Löfkovits Arthur

Ékszerész.

Debreczen

Legszébb ujdonságok karácsonyi ajándékokban. Jutányos áruk. Képes árjegyzék kívánatra ingyen. Saját óras, arany-műves és vésnöki műhely. Kívánatra választékok is küldetnek. Telefonszám: 59.

Kiadó lakás.

Egy butorozott udvari szoba kiadó — Péterfia 18. szám alatt.

Harci kanári madarak.

Kitünő nemes fajuak, esengő, fuvolaszerű hanggal, nappali és éjjeli énekesek, darabja 6, 8, 10, 12, 15 márka. Leírások neveltetés és gondozásáról a madaraknak 25 fillerért kapkátók. Megrendeléskor ingyen. Utánvétellel történik a szállítás. Hogy élve érkeznek meg, ezért felelősséget nyújt:

Förster L.

madár kiviteli üzlete
Szászország, Chemnitz.

Kiadó bolthelyiségek.

A Casinó épületnek főtérre néző oldalán, tehát a város legelőkelőbb s legnagyobb forgalmu helyén, portáléval felszerelt

három bolthelyiség

külön-külön, vagy együttesen
1903-május 1-re

Kiadó.

Felvilágosítást ad a Debreczeni Első Takarékpénztár titkárja.

Legjobb a SEBTAPASZ.

dr. Forti-féle **SEBTAPASZ.**
Még eddig semmiféle tapaszt nem érte el ennek a jó hatását!

Forti László eredeti gyártmánya.

Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindennemű *sebeknél, égéseknél, daganatoknál* stb. Azonnal csillapítja a fájdalmat, oszlatja a daganatot és rögtön gyógyítja a sebet, a nélkül, hogy vágni kellene. A női *emlőgyulladásnál* biztos eredménnyel alkalmaztatik. Ára 2 kor., kisebb 1 kor. és a legkisebb 70 fill. Kapható a gyárban, Forti László Budapest, II. ker., Iskola-utca 24. sz. és a főraktárban Budapestben, *Tőiök József* gyógyszertárban, Király-u. 12., valamint Budapestben minden és a vidéken a nevezetesebb gyógyszertárakban.

Az eredeti dr. Forti-féle sebtapaszt külső csomagolásán, mely

F. L. betűvel van lepecsételve, az itt is látható védjegyet, sajátkezű aláírását a Budapesti kereskedelmi és iparkamara 6080/1899. sz. végzésével megerősítette.

A számtalan értéktelen és ártalmas utáztatok arra indítottak, miszerint az utáztó ellen a törvényes lépéseket megtegyem. A ki egy olyan tapaszt beküld, a mely fönti aláírással és védjeggyel ellátva nincs, jutalomban részesül, mert a tapaszthamisítókát folytonosan törvényileg üldözöm.

Forti László

Egyenruházati-intézet

„A magyar testörhöz.”

PETRUS KÁROLY

polgári és katonai szabó

BÉCS

XV., Hütteldorferstrasse 183.

a cs. és kir. lovassági, gyalogos és tüzér laktanyákkal szemben.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Egyenruhák cs. és kir. katonaság, állami tisztviselők, Veterán-egyletek, sport, vadász és kerékpár kosztümök, liberiák, stb.

JUTÁNYOS ÁRAK, KITÜNŐ KISZOLGÁLÁS.

Dr. Rothschnek V. Emil

Fenn áll: 131 év óta.

az „ARANY EGYSZARVU”-hoz címzett

GYÓGYSZERTÁRA

Alapított: 1772. évben.

DEBRECZENBEN, (Czegléd) Kossuth-utca 8. szám alatt a színház mellett.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

Fogporok — pépek
Fogceppek — ragaszok
Szájvizek — labdaesok
Szemvizek (Römerhaus — Lebois)
Mellszörpök — Csukamáj olajok
Gyermek-tápszerek
Gyomortisztító labdaesok
Czukorkák köhögésről

Gyomorerosítók — Gyógyborók,
Dióessentia
Fülfájás ellen — Sósorszeszek
Seb- és tyukszemtapaszok
Fagykenők — Kőszvénygyógyszerek
Hivatalos kötszerek
Vérképző vaskészítmények

Illat és szépítőszereknek:

Aréz- és kéz-erékek
Aréz- és hajporok
Hajkenők és — festők
Bajuszpedrök saját és Tiszaújfalai
Mosdó- és szeplővizek
Glycerin-készítmények
Illatos olajok és pomádék

Bajusz és hajnövesztők
Gyógy- és pipereszappanok (szeplőszappanok)
Parfume-illatszerkek
Füstölők illatos és gyógyszeres
Vaselin-készítmények

Állat-gyógy- és háztartási szereknek:

Juh-, ló- és marharüh ellen
Sertés- és aprómarhadög ellen
Rovar-, egér- és patkányirtó szerek
Iró- és ruhajegyző tenták
Szobapadló-fénymaz, kitünő, szagnéklőli

Dió- és makk-kávé
Egészségi mustár ételhez
Fertőtlenítő-szerek
Tépések, fecskendők, irrigatorok
Oltó viaszfélék

Hasonszenvi gyógyszerek:

Anyafestvények
Higitások
Dörzsölések
Golyóeskek

Egyes adagokban
Berendezett szekrényekben
Házi- vagy uti szükségletre
Ujra felszerelések és megtöltések

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti újdonságok!

Jegyzet: Miután minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát csakis „valódi minőségben” tartatnak, — azok talán másfelé előfordulható olcsóbb ajánlatokkal — sem árban, sem minőségben — párhuzamba nem tehetők.

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

PÉNZT!

Törlesztéses kölcsönöket

és konvertálásokat a budapesti házakra és földbirtokra minden előzetes költség nélkül bármily összegig előnyös feltételek mellett szerez

Löwy Antal

István-tér 6.

Legnagyobb összekötés! Leggyorsabb lebonyolítás! Levélbeli megkeresések azonnal elintéztetnek válaszbélyeg beküldése nélkül is.

Nemcsak a magasabb, de a legszerényebb igényeknek is megfelelő

Gyermek játékok,

Karácsonyi

ajándéktárgyak

a legjutányosabb árban kaphatók

Szent Királyi Tivadar

műiparú üzletében.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszert, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényéknél, csúznál és meghülekéknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

PARISI-MIÁLLITÁSON KITÜNTETETT
ARCZSÉPÍTŐ

KIRÁLYNŐ-CREME

Csodas hatása azonnal nyilvánvaló: Széplő, májfolt, bőrpírosság, szárazság nincs többé. Kijelentje a ráncokat s a bőrt a legkézzesebb korig simán és üdén tartja. Egy tégely 1 korona 40 fillér. Királynő-hőlgypor, egész világon mint legjobb hőlgypor használva. Karton szinben 1 doboz 1 korona 40 fillér. Királynő szappan, 1 drb 1 korona. Kapható mindenütt.

Főraktár: **Temesváry J.** gyógyszerésznél, Zombor és **Török J.** gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12.

NOVAK FERENCZ
vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület, szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, díszítések, érmek és kiállítások tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerékpárosok, evezősök, vitorlások, athleták, lövészek, tornászok, dalárok, vadászok, veteránok, tüzoltók, stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé. Elsőrendű ajánlatok.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész-féle BALZSAM

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve.

A palack felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül.

Ezen balzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ és pedig: 1. Még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeinél, enyhíti a hurutot, csillapítja a kihányást, eltávolítja a fájó köhögést és idült fájdalmakat is gyógyít. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és minden nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen eltávolít minden lázt. 4. Meglepően gyógyítja a gyomorgörcsöket, kólikát és szaggatásokat. 5. A könnyű székelést elősegíti és a vért valamint a vesét tisztítja, eltávolítja a lépkört, a buskomrságot, elősegíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál, megszünteti a szájbüzt, minden fog- és szájbetegségek-nél, eltávolítja a felbőfögést. 7. Kitűnően használ külsőleg, mint csoda-gyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott tagokra, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvény, fülbajt stb.

Figyejünk mindig pontosan a fenti zöld angyal védjegyre!

Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha közvetlenül a gyárból rendelünk eredeti karton csomagokban. — Az osztrák magyar birodalom bármely postálmására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona. Bosznia vagy Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy részletfizetés mellett eszközölhetnek.

Miért szenved Ön! Mikor a biztos gyógyulásra bármiféle és bármi régi sebeknél biztos kilátása van és a csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtéteket, sőt egyes tagok levágását is kikerülheti

THIERRY A. gyógyszerész százlelevelű rózsabalzsamával,
egyedül valódi — — — — —

mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólrhetetlen. A valódi százlelevelű rózsabalzsam használható: a gyermekágyas nő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz, mindennemű sérelmek, láb vagy csont sebesülések, sebek, nyerdtségek, dagadt lábak, sőt csontszu ellen, ütés-, szurás-, lő-, vágás- és zúzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m.: üveg, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés, pokolvar, ujjaképződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag és földörzsölt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszasan fekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vértörődés, fülzugás és a gyermekeknek előforduló kisebesedések ellen stb. — A szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközölhetik. — 2 tégely csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 kor. és 50 fill.

☞ Számos bizonyítvány áll rendelkezésre! ☞ Figyelmeztetek mindenkit a hatástalan hamisítványok megvételétől s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és czégnév „Thierry A. örangyal-gyógyszertár Pregradában” beleégetve kell lenni. E két gyógyító erejére nézve felülmúlhatatlan szer sohase romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg, se a meleg, azért bármely idős korban használhatók. Csaknem mindig biztos sikerrel járnak, különösen mig az orvos megérkezik, természetesen soha se szabad másféle hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és értelmetlen pótszerekhez nyulni, melyekért csak haszontalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradjunk meg mindig a régi, kipróbált, olesó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szer mellett, melyeket minden családnál előforduló eshetőségekre mindig készletben kellene tartani. Ahol a valódiság minden felsorolt jeleivel ellátva nem volna kapható, egyszerűen rendeljük közvetlenül az alábbi cím alatt:

THIERRY ADOLF LIMITED örangyal-gyógyszertárától, Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Központi raktár

Budapesten: **Török J.**; Zágrábban: **Mittelbach S.** és Bécsben: **Brady C.** gyógyszerertárában.

Sürgöny!

Jel, kis nemzeti zászló.

A színházzal szemben reggel 8 órától
egész este látható

a világ és e század
legmeglepőbb találmánya!

Az egész világ bámulattal fogja e
remek alkotást megtekinteni és minden
művelt állam polgára kalapot fog emelni
a magyar technika e nagy vívmánya előtt.
Dacára a rendkívül érdeklődésnek,

már csak néhány napig
tekinthető meg

Debreczen látványossága

ez a csodatalálmány, a mely már több
országgra szabadalmazott és 2 világrészen
szabadalomra bejelentett

csoda íróasztal

Nem nagyobb, mint egy rendes
íróasztal és ennek dacára mégis
egy egész lakásberendezést tartalmaz.

Tobbszörös étkező asztal, festő áll
vány, nagy és kis íróasztal, betörés ellen
biztosított pénzszekrény, ruganyos ágy, élés-
kamra, kézikonyha, mosdó nagy felsze-
reléssel, stb. Mindezek egy kulccsal egy-
szerre bezárhatók.

Belépti-díj: 20 fillér, katonáknak, diák-
csoportoknak és gyermekeknek 10 fillér.
Pártfogást kér

a feltaláló.

Az időjárás fenyeget

30 fok hideg lesz!

— Nem kell megijedni, —

csak el kell menni és meg kell venni egy NEUMANN M. féle
saját készítményű téli ruhát, vagy egy gyapju szövettel bélelt elegáns
angol téli felöltőt, vagy szőrmével bélelt saccot — és akkor — jöjjön a
minek jönni kell — a tél.

Van városi és utazó bunda, meg lábzsák is.

Debreczenben csakis NEUMANN cs. és kir. udvari szál-
litónál, Piacz-u. 49.

Eredeti töltésű Angol rumok.

Van szerencsénk tudatni, hogy

az őszi és téli idényre

az összes csemege áruink megérkeztek. u. m.:

Déli gyümölcsök, páczolt kocsonyázott és
olajba rakott halak, hideg felvágott különlegességek,
prágai sonka, bécsi virsli, bel- és külföldi sajtok,
uradalmi teavaj, orosz és karaván teák, tea
sütemények stb., melyeket kiváló minőségű kávé és fü-
szer félékkel együtt a legolcsóbb napi árakon ajánlunk.

Tisztelettel

Geréby Fülöp Utódai.

Kitünő asztali és pecsenyeborok, pezsgők.

Ajánljuk a következő sorjegyek vételét:

Osztrák állam-sorsjegyek 1864-ből

főnyeremény 300,000 kor. Huzás Deczember 1-én

Igèrvèny ára: 14 korona

A XXIII. magyar kir. jótékonyczélu sorjátékra

1 drb. sorsjegy ára 4 korona.

1. Főnyeremény 150.000 kor.

1. " 50,000 "

1. " 20,000 "

1. " 10,000 "

s több kisebb nyeremény összesen 365 000 kor.

Huzás: Deczember 30-án.

Kaphatók a

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Banknál,
(Iparbank udvar.)

Kül- és beltöldi Likőrök.

Francia és magyar Cognakok.

Két I-ső emeleti s n-
vari szoba garzon lakásnak
és egy bolthelyiség
azonnal kiadó.

Értekezhetni lapunk kiadóhiva-
talában.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemes
gyökere és sima vesszők mélyen leszáll-
ított árákon. Oltványok ezre 90—100 ft.
Mindenk a legkiválóbb bor és csemegefajokból, fajtáztán,
teljes jóállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg-
nem felelne, úgy az oda és vissza szállítási költséget, va-
lamint a megrendelő által kifizetett díszet hiány nélkül
azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli szűkségletét
az én költségetem házához szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az
egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év
alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember,
de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatol-
hatnak át, úgy, hogy a bekerített részek teljesen kules-
sültséggel vannak ellátva. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott
ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb
tájékozás végett szíves fénynyomatu díszes árjegyzékek
ingyen és bérmentve küldetnek rendelési kötelezettség nél-
kül. Az árjegyzéken kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki-
címét egy levelező lapon tudatja, mely nemesen az a ház
vagy család, ahol annak tartalmát hasznára fordítanák.
Városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál
egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni
nem is akarnak mert benne számos oly közlemények fog-
laltatnak melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócsemeték.

Kétéves, óriási jövedelmet bizto-
sító voltánál fogva, ennek te-
nyésztése majd minden gazda-
ságban az utóbbi időben rendki-
vül elterjedt.

Czím: „Érmelléki Első Szőlőoltvány-Te-
lep.” Nagy-Kágya u. p. Szekelyhid.

Csuda Hangszer

Uj!

Uj!

A Trombino.

Fújható minden tanulmány nélkül és
hangjegytudás nélkül.

Jótállás mellett, mindenki azonnal
a legjobb táncdarabokat, dalokat, indulókat
játszhatja. Például: a sückingeni trombitás
híres dalát, az Ó ne duzzogj kezdetű dalt a
Bányamesterből, a Svihákók operette keringő-
jét és 200-nál több más válogatott és kedvelt,
divatos zenedarabot. Mindezt az ujjonnan fel-
talált

Trombino

nevű nickel-trombitán. Rögtön használható
önműködő hangjegy-lapokkal. Pompás remek,
erős hangú zene. A legkellemesebb házi szóra-
kozás eszköze. Kirándulásokon vidám kísérője
a kocsin, vasuton, kerékpáron kirándulóknak,
Éneket kísér és tánczhoz kitünő.

A Trombino ára érthető használati utasítással:
I. fajta, legf. nickel, 9 hanggal. 7 kor.
II. fajta, legf. nickel, 18 hanggal. 12 kor.
Hangjegylapok az I. fajtahoz . . . 60 fill.
a II. 1 kor.
Szétküldés utánvétellel, egyedüli és kizáróla-
gos raktár:

Kertész Henrik.

Bécs,

I. Fleischmarkt Nr. 9—927.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város Főispánjától.

568/1902. F. i. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város törvényhatóságának f. 1902. évi De-
cember hó 22-ik napján tartandó tisztújító közgyűlésén a városi tisztikar
azon tagjainak állásai, a kiknek 6 évre terjedő megbízatása az 1886.
XXI. t. cz. 79. §. rendelkezései szerint f. évi Deczember hó 31-ik napján
lejár, e naptól számítandó további 6 éves időszakra választás utján fog-
nak betöltetni.

Ezek a tisztviselői állások a következők:

Sor szám.	Tisztviselői állás.	évi.		Egyébb javadalmazás.
		Fizetés. Korona	Lakbér. Korona	
1.	Polgármester	7000	1000	1000 K. személyi pótlék
2.	Főjegyző	4400	800	
3.	I. Tanácsnok, mint egyszersmind árvaszéki elnök.	4000	600	
4.	II. Tanácsnok	4000	600	
5.	III. Tanácsnok	4000	600	
6.	IV. Tanácsnok	4000	600	
7.	V. Tanácsnok	4000	600	
8.	VI. Tanácsnok	4000	600	
9.	VII. Tanácsnok	4000	600	
10.	Főügyész	4000	600	1000 K. irodai általány
11.	Alügyész	2000	400	
12.	I. Aljegyző	2600	400	
13.	II. od Aljegyző	2400	400	
14.	III-ad Aljegyző	2200	400	
15.	IV. Aljegyző	2200	400	
16.	I. Árvaszéki ülnök	2800	500	
17.	II. Árvaszéki ülnök	2800	500	
18.	Közigyám	2200	400	
19.	Mátai biztos	1600		
20.	Házipénztárnok	2800	500	Természetbeni lakás és 600 K. lőtartási általány.
21.	Gyámpénztárnok	2200	500	
22.	Adópénztárnok	2400	500	

Hasonlóképp választással lesznek ugyanakkor betöltendők a segéd s kezelő-
személyzet létszámában választással életfogytiglan betöltve levő állások közül azok,
a melyek a tisztújítás folyamán más állásokra való megválasztás által esetleg megüre-
sednek.

Felhívom tehát azokat, kik a fentebb felsorolt vagy az utóbb említett állá-
sokra pályázni kívánnak, hogy elméleti és gyakorlati képzettségüket igazoló okmá-
nyokkal kelően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám mint a kijelölő választmány
elnökéhez f. évi Deczember hó 15-ik napjának d. u. 5 órájáig annál bizonyosabban
nyujtsák bemert a később beadott pályázati kérvények csak abban az esetben fognak
figyelembe vétetni, ha azokat mint el késetteket a kijelölő választmány ennek da-
czára is elfogadhatóknak fogja találni.

Együttal figyelmeztetem a pályázókat a következőkre:

1. A VII-ik tanácsnoki állás, ha azt a tisztújításig tartandó közgyűlés meg-
szüntetendőnek, vagy más okból be nem töltendőnek fogja kimondani, a tisztújító
közgyűlésen nem lesz betöltve.

2. A polgármesteri, fő-és aljegyzői állásokra pályázók az 1883 : I. t. cz 5 §-ának
VI. pontja szerint az eme törvények 3 §-ban meghatározott elméleti képzettségek,
a tisztí fő és alügyészi, valamint az árvaszéki elnöki és ülnöki állásokra pályázók
pedig az idézett t. cz. 5 §-ának VIII. pontjában megállapított képzettséget tartoznak
kimutatni. A házi, gyám és adópénztárnokra nézve az id. t. cz. 18 §-ban megszabott
képzettség kimutatása kívántatik.

3. Azokra nézve, a kik a fennebb felsorolt minősítést kimutatni nem képesek
de az 1883 : I. t. cz. hatálybaléptekor már szolgálatban voltak, eme t. cz. 34§ nak
rendekezései az irányadók.

4. A pénztárnokok a városi szerv. szab. 115. 143 és 145 §§. szerint 2 évi
fizetésünknek megfelelő biztosítékot tartoznak letenni.

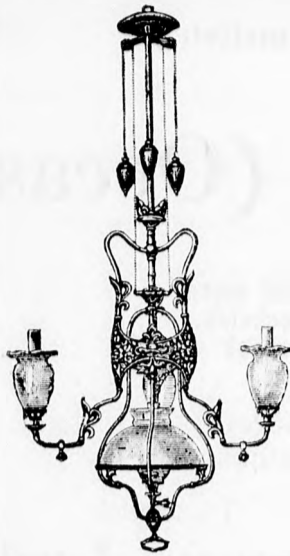
Kelt Debreczenben 1902 november 12-én.

Puky Gyula,

Debreczen sz. kir. város főispánja.

== Kizárólag hazai gyártmány. ==

Kizárólag hazai gyártmány.

A MAGYAR FÉM- ÉS LÁMPAÁRU-GYÁR

részvénytársaság

gyári raktára

DEBRECZEN, Piacz-utca és Simonffy-utca sarok.
Gyar: BUDAPEST—KÖBÁNYÁN.

Ajánlja gyártmányait:

Légszesz csillárok, asztali és függő lámpákat
valamint
egyszerű lámpákat közönséges használatra.
BRONZE DISZTÁRGYAKAT,
állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartók stb.
a legmérsékeltőbb gyári árak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai Petroleum.

„Király-olaj”

mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.
Helyben minden mennyiség házhoz szállittatik.

Kizárólag hazai gyártmány.

== Kizárólag hazai gyártmány. ==

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint

november hó 15-től kezdve

jelentékeny árleszállítással

nagy karácsonyi vásárt

rendezünk.

Csakis elsőrendű, jó minőségű áruk kerülnek eladásra, ugymint:

a legujabb őszi és téli ruhaszövetek, mosó bársonyok
és velezek, ruha és blouz-selymek, haraszt-kendő és sálók.

Szőnyeg, függöny, butorszövet, pokrócz, ág- és asztalterítők.

Uri divatcikkek, kézelők, esernyők, nyakkendők, ingek.

Normál (Jäger) ingek, nagragok, harisnyák.

Határozott árak! Előzékeny kiszolgálás!

Uj női-divat üzlet.

Lovass és Ladányi selyem, vásznak és diszek nagy raktára,

Debreczen, Piacz-utczsa 7. szám, (Bika szálloda mellett.)

Tisztelettel tudatjuk a t. vevőközönséggel, hogy folyó hó 15-től

karácsonyi alkalmi vásárt (Occasiot)

rendezünk. Eladásra kerülnek a következő czikkek:

Jól mosható tennis flanelek mtr.	16 krtól	Férfi ingek, Pique és batist elővel	95 krtól
Mesó bársonyok válogatott színekben mtr.	70 krtól	Cretonok, flonelek és barchetek.	16 krtól
120 cm. gyapju kelmék divatos színekben mtr.	40 krtól	Meleg alsó ingek és nadrágok	70 krtól
Divatos selymek, Blonsokra	90 krtól	Francia fűzők uj kivitelben	90 krtól

30 rőtösvég vászon női fehérműkre 4 frtól feljebb. Ágy- és asztal-terítők, abroszok, paplanok, színes fekete clott és posztó szoknyák meghatározott olesó árért adatnak el.

Kérjük a t. vevőinket, hogy olesó árainkról meggyőződni sziveskedjenek,

Tisztelettel

Lovass és Ladányi.

Külön felhívjuk t. vevőink figyelmét Zibeline Ecossais kelménkre, ami az általános izlést felülmulja 120 cm. széles, mtje 98 kr.

Bika szálloda bérítő tarsaság

Debreczen.

Az üzlet feloslása következtében alább felsorolt üvegezett borokat a következő leszállított árak mellett árusítjuk el.

Magyar fehér borok:				Magyar vörös borok:				Magyar pezsgő borok:			
	Kor.	Előbb	Most		Kor.	Előbb	Most		Kor.	Előbb	Most
Asszu ⁵ / ₁₀		8.—	5.—	Vörös I. ⁵ / ₁₀		1.—	—60	Dominó ¹ / ₁₀		7.—	5.—
a Élűo 85-ös bakar ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.60	Chateau Palugyai ⁷ / ₁₀	"	3.20	2.60	Littke	"	7.—	5.—
85*ös bakar ³ / ₁₀	"	1.20	—90	Chateau Palugyai ³ / ₁₀	"	1.60	1.30				
Chateau Palugyai ⁷ / ₁₀	"	3.20	2.60	Dietzl sashegyi ⁷ / ₁₀	"	3.—	2.60	Franczia pezsgő borok: Előbb Most			
Chateau Palugyai ³ / ₁₀	"	1.60	1.30	Dietzl sashegyi ³ / ₁₀	"	1.50	1.20	Pommery ⁷ / ₁₀	Kor.	15.—	12.50
Leányka E. P. ⁷ / ₁₀	"	2.80	2.10	Villányi ⁷ / ₁₀	"	3.20	2.60	Irroy ⁷ / ₁₀	"	15.—	12.50
Leányka E. P. ³ / ₁₀	"	1.40	1.05	Villányi ³ / ₁₀	"	1.60	1.30	Signature ⁷ / ₁₀	"	15.—	12.50
Rizling E. P. ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.80	Schaumburg ⁷ / ₁₀	"	3.20	2.60	Royal ⁷ / ₁₀	"	15.—	12.50
Rizling E. P. ³ / ₁₀	"	1.20	—90	Schaumburg ³ / ₁₀	"	1.60	1.30	Aubertin II. ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—
Schaumburg ⁷ / ₁₀	"	3.20	2.60	Külföldi fehérborok: Előbb Most				Clipuot ⁷ / ₁₀	"	15.—	12.50
Schaumburg ³ / ₁₀	"	1.60	1.20	Vöslai Goldeck ⁷ / ₁₀	Kor.	3.20	2.60	Cluquot ³ / ₁₀	"	8.—	6.50
Erdély Gyöngye ⁷ / ₁₀	"	3.60	2.70	Vöslai Goldeck ³ / ₁₀	"	1.60	1.30	Spanyol borok: Előbb Most			
Rózsamáli ⁷ / ₁₀	"	3.20	2.40	Libsfrauen ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—	Muscate Lunel ⁷ / ₁₀	Kor.	8.—	5.—
Rizling ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.80	Rüdesheimi ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—	Marsalla ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—
Badaecsonyi ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.80	Külföldi vörös borok: Előbb Most				Sherry ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—
Som E. P. ⁷ / ₁₀	"	3.—	1.80	Vöslai Goldeck ⁷ / ₁₀	Kor.	3.20	2.60	Malaga ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—
Kéknyél Ramazetter ⁷ / ₁₀	"	3.—	1.80	St. Julien ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—	Maderina ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—
Somlai Ramazetter ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.80	Medoc ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—	Madeira ³ / ₁₀	"	5.—	2.50
Badaecsonyi Ramazetter ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.80	Cheteau Lafitte ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—	Lacrima ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—
Szt. György ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.80	Cheteau Margeau ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—				
Szamorodni ⁵ / ₁₀	"	3.—	2.—	Medoc Lalande ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—				
Szamorodni ³ / ₁₀	"	2.—	1.20								

Továbbá arra határoztuk magunkat, hogy kiváló minőségű borainkat a fogyasztó közönségnek beszerzési áron nagyban, vagyis 50 literen felüli hordókban árusítjuk el. — Az alant felsorolt árak fogyasztási adó és hordó nélkül, pincékben átvéve értendők.

1897 évi nagyburgondi literje	72 fillér.	1897 évi silváni literje	80 fillér.
1895 évi vörös bor I. minőség literje	90 fillér.	1885 évi diószegi szemelt bakar literje	1.20 kor.
1898 évi vörös bor II. minőség literje	80 fillér.	1891 évi szomorodni literje	2 — kor.
1900 évi homoki rizling literje	70 fillér.	1895 évi Zichy szomorodni literje	2. 40 kor.
1898 évi vegyes fajbor literje	60 fillér.		

„ARANYBIKA” szálloda bérletársaság.

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.